

Tegwch, Hawliau a Chyfrifoldebau

Ymgyrch “Dangoswch y Cerdyn Coch i Hiliaeth”, 2019

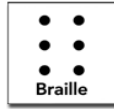
Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol

2019 - 2020

‘agwedd a chyflwr meddwl ymwybodol’

Mae modd cael yr adroddiad hwn ac unrhyw ddogfennau ategol mewn ieithoedd neu fformatiau eraill o wneud cais.

Cysylltwch â'r:

Adran Gyfathrebu Gorfforaethol

Ebost: bcuhbpressdesk@wales.nhs.uk

Teliffon: 01248 384 939

Ffacs: 01248 384 731

Llun y clawr:

Mae'r ffotograff ar y clawr blaen yn dangos Ymgyrch: "Dangoswch y Cerdyn Coch i Hiliaeth", 2019 a hyrwyddwyd gan aelodau o'r Bwrdd ac Undebau Llafur yn ystod sesiwn ddatblygu i'r Bwrdd a hwyluswyd gan Ruth Coombs, Pennaeth Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Cymru.

Cynnwys

Rhagair.....	4
Cefndir a Chyd-destun	5
Ein Pwrpas, Gweledigaeth a Gwerthoedd.....	6
Llwyddiannau Cydraddoldeb Allweddol yn 2019-20	7
Cwrdd â'u Dyletswyddau Cydraddoldeb.....	8
Ymwneud	8
Asesiad Effaith Cydraddoldeb.....	8
Caffael	9
Casglu Gwybodaeth sy'n Ymwneud â'n Defnyddwyr Gwasanaeth.....	9
Casglu Gwybodaeth sy'n Ymwneud â'n Gweithlu.....	10
Ein Hamcanion Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.....	12
Amcan Cydraddoldeb Strategol 1 – Canlyniadau iechyd gwell i bawb.....	13
Amcan Cydraddoldeb Strategol 2 – Gwell mynediad a phrofiadau i gleifion.....	17
Amcan Cydraddoldeb Strategol 3 – Dod yn gyflogwr a ddewisir.....	23
Amcan Cydraddoldeb Strategol 4 – Arweinyddiaeth gynhwysol ar bob lefel	36
Llywodraethiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn BIPBC.....	39
Ymlaen i'r Dyfodol	44
Atodiad 1: Llywodraethiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.....	46
Atodiad 2: Adroddiad am y Bwlch Tâl rhwng y Rhywiau 2020	47
Atodiad 3: Gwerthoedd Arweinyddiaeth.....	51

Rhagair

Croeso i Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) sy'n ymdrin â'r cyfnod o Ebrill 2019 i Fawrth 2020. Mae'r adroddiad hwn yn gyfle i amlygu gwaith y Bwrdd Iechyd sy'n cyfrannu at ogledd Cymru mwy cyfartal ac yn crynhoi'r camau a gymerwyd gennym i hyrwyddo cydraddoldeb. Yr ydym yn falch o'n gwasanaeth Cydraddoldeb a Hawliau Dynol clodwiw, a dderbyniodd cydnabyddiaeth bellach eleni. Yn dilyn asesiad allanol, dyfarnwyd i ni statws Arweinyddiaeth Hyderus am Anabledd dan gynllun y Llywodraeth i hyrwyddo arferion da o ran denu, recriwtio a chadw pobl anabl yn y gweithle. Yr oedd hyn yn cydnabod y gwaith mae BIPBC yn wneud i sicrhau bod pobl anabl yn cael eu trin yn deg wrth ymgeisio am waith gyda ni, a'u bod yn cael eu cefnogi trwy gydol eu cyflogaeth gyda BIPBC. Am yr ail flwyddyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi ei raddio fel y cyflogwr Cymreig gorau gan yr elusen cydraddoldeb lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thraws Stonewall yn eu rhestr o 100 Cyflogwr Uchaf am 2020.

Yr ydym wedi cynnal adolygiad sylweddol o'n hamcanion cydraddoldeb a'n Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS) eleni, ar dystiolaeth o amrywiaeth o ffynonellau gan gynnwys ymchwil y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol 'A Byw Cymru'n Decach?'. Yr ydym wedi casglu a dadansoddi gwybodaeth berthnasol ac wedi parhau i ymwneud â chymunedau, unigolion ac arbenigwyr i roi sail o wybodaeth i'n blaenoriaethau a'r amcanion yr ydym yn eu gosod. Yr ydym yn deall y gall ystyried y nodweddion gwarchodedig sydd i'w cael yn ein mysg ni oll gael effaith sylweddol ar ddeilliannau iechyd a lles i'r bobl yr ydym yn eu gwasanaethu.

Mae ymrwymiad cryf i hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol a gyhoeddwyd yn ein strategaeth tymor-hir ar gyfer iechyd, Byw'n Iach, Aros yn Iach (BIAI) a Chynllun Gweithredol. Yr ydym wedi gweithio i nodi cyfleoedd i wreiddio cyflwyno'r CCS yn ein mecanweithiau cynllunio a chyflwyno ar gyfer 2020-21 ac yr ydym yn cefnogi ein heconomiâu iechyd ledled y gogledd. Byddwn yn parhau i fwrw ymlaen â'r agenda cydraddoldeb rhag blaen ac yn cydnabod ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gryfhau camau gwarchod cydraddoldeb a hawliau ymhellach i bobl Cymru.

Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau am gynnwys yr adroddiad hwn, anfonwch hwy naill ai drwy'r post neu trwy e-bost at y:

Pennaeth Cydraddoldeb a Hawliau Dynol,
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr,
Bloc Preswyl, Ysbyty Abergele,
Ffordd Llanfair,
Abergele,
Conwy LL22 8DP
Sally.Thomas4@wales.nhs.uk

Cefndir a Chyd-destun

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gwarchod pobl rhag camwahaniaethu oherwydd eu nodweddion gwarchodedig, sef: oedran, anabledd, rhyw, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, cyfeiriadedd rhywiol. Gelwir y nodweddion hyn yn y Ddeddf yn 'nodweddion gwarchodedig'. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff y sector cyhoeddus a restrir i gadw mewn cof yr angen i wneud y canlynol:

- Gwneud i ffwrdd â chamwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu, ac erledigaeth.
- Hyrwyddo cydraddoldeb cyfle rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchodedig a rhai nad ydynt.
- Meithrin cysylltiadau da rhwng y rhai sy'n rhannu nodwedd warchodedig a rhai nad ydynt.

Er mwyn i gyrff cyhoeddus berfformio'n well a dangos eu bod yn cydymffurfio a dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus, deddfodd Llywodraeth Cymru i gyflwyno dyletswyddau cydraddoldeb penodol fel y'u gosodir allan yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 (y cyfeirir atynt hefyd fel Dyletswyddau Cydraddoldeb Penodol Cymru). Nod y rheoliadau yw sicrhau bod y Bwrdd Iechyd ac eraill sy'n gweithredu 'swyddogaethau cyhoeddus' yn ystyried sut y gallwn gyfrannu yn gadarnhaol i gymdeithas decach yn ein gweithgareddau beunyddiol. Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn newid y ffordd yr ydym yn cynllunio ac yn cyflwyno gwasanaethau. Yr ydym yn parhau i wneud y mwyaf o gyfleoedd sydd ar gael i asio'r dyletswyddau cydraddoldeb yn y fframwaith hwn.

Mae amrywiaeth o weithgareddau yn digwydd ar draws BIPBC, i hyrwyddo cydraddoldeb cyfle, dileu camwahaniaethu anghyfreithlon a meithrin cysylltiadau da. Amlinellir nifer o lwyddiannau o'r flwyddyn a aeth heibio yn yr adroddiad hwn.

Ein Pwrpas, Gweledigaeth a Gwerthoedd

Yn BIPBC, ein gweledigaeth yw creu gogledd Cymru iachach, sy'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd i bawb wireddu eu potensial llawn, ac sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb iechyd. Ein pwrpas yw gwella iechyd y boblogaeth, sy'n golygu, dros amser, y ceir gwell ansawdd a hyd bywyd ar draws holl boblogaeth y gogledd.

Rydym yn cydnabod arwyddocâd cyhoeddiad Llywodraeth Cymru 'Cymru Iachach: Ein Cynllun ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol' sydd yn gosod allan weledigaeth dymor-hir at y dyfodol, sef system gyflawn at iechyd a gofal cymdeithasol ac yr ydym wedi datblygu ein strategaeth 10 mlynedd tymor hwy at y dyfodol [': Byw'n Iach, Aros yn Iach \(BIAI\) <https://www.bcugetinvolved.wales/lhsw>](https://www.bcugetinvolved.wales/lhsw). Cefnogir blaenoriaethau strategol y Bwrdd Iechyd ymhellach gan ein Strategaeth Gweithlu, sy'n nodi fel yr hyn y dylai ein gweithlu edrych a theimlo, a sut y mae angen iddo weithredu wrth i ni ymdrechu i fod yn gyflogwr teg a chynhwysol, wedi ymrwymo i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb.

Un o'n dyletswyddau dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yw gosod amcanion lles ar gyfer y Bwrdd Iechyd. Yr ydym yn credu y bydd anelu at yr amcanion hyn yn ein helpu i ddiffinio a gwneud y mwyaf o'n cyfraniad i'r saith nod llesiant gan gynnwys y nod Cymru Fwy Cyfartal. Disgrifir mwy o fanylion am sut y bydd hyn yn gweithio ar ein gwefan: [<https://www.bcugetinvolved.wales/lhsw>](https://www.bcugetinvolved.wales/lhsw)

Ein Hegwyddorion

Wrth ddatblygu ein strategaeth BIAI, fe wnaethom ddilyn nifer o egwyddorion allweddol. Gwelir y rhain isod. Byddwn yn parhau i weithio gyda'r egwyddorion hyn wrth i ni weithredu'r strategaeth.

Ym mhopeth a wnawn, fe fyddwn yn:

- hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol
- mynd ati i hyrwyddo gwasanaethau yn yr iaith Gymraeg i ymdrin ag anghenion ein poblogaeth Gymraeg ei hiaith, yn unol â Mesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011
- gweithio ynghyd gydag awdurdodau lleol, gwasanaethau a mudiadau eraill, gan gynnwys y trydydd sector
- gwrando ar yr hyn sy'n bwysig i bobl a'u dwyn i mewn i benderfyniadau
- ymdrin ag anghenion unigolion a'u gofalwyr
- defnyddio tystiolaeth o'r hyn sy'n gweithio fel y gallwn wella iechyd a dysgu
- defnyddio ein hadnoddau yn ddoeth (cyllid, adeiladau a staff)
- gweithio gydag egwyddorion gofal iechyd darbodus

Llwyddiannau Cydraddoldeb Allweddol yn 2019-20

- ✓ Rydym wedi cynnal adolygiad 4-blynedd o'n Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS), wedi adolygu tystiolaeth genedlaethol a lleol ac wedi gweithio gyda rhanddieliaid i nodi a chytuno ar Amcanion Cydraddoldeb Strategol diwygiedig i lywio ein gwaith yn y dyfodol.
- ✓ Rydym wedi cefnogi gweithredu strategaeth 10-mllynedd tymor hwy y Bwrdd Iechyd, 'Byw'n Iach, Aros yn Iach (BIAI)' a'i egwyddor sylfaenol o hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau ym mhopeth a wnawn.
- ✓ Rydym wedi bwrw ymlaen â'r neges hwn ac wedi cryfhau atebolrwydd, llywodraethiant a rheoli perfformiad ein gwaith cydraddoldeb.
- ✓ Rydym wedi gweithio i adlewyrchu ystyriaethau cydraddoldeb a hawliau yng Nghynllun Blynnyddol a Rhaglenni Gwaith Economi Iechyd y Bwrdd Iechyd ac yr ydym yn gweithio i asio'r CCS diwygiedig at y dyfodol.
- ✓ Gwreiddiwyd ystyriaethau cydraddoldeb yn bendant yng ngylch gorchwyl pob Grŵp Gwella.
- ✓ Rydym wedi parhau i adeiladu dealltwriaeth a gallu yn y sefydliad o ran hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol trwy ein rhaglenni hyfforddi.
- ✓ Rydym wedi cyflwyno hyfforddiant cydraddoldeb a hawliau dynol gorfodol ac wedi cydymffurfio dros y 12 mis diwethaf ar raddfa o 83% yn BIPBC, a chyflwyno hyfforddiant hefyd i 20 practis meddygon teulu a deintyddion.
- ✓ Rydym wedi gweithio i roi mwy o gyfle am waith i bobl o grwpiau nodweddion gwarchodedig; ac wedi bwrw ymlaen â mentrau i gefnogi pobl o grwpiau nodweddion gwarchodedig yn y gwaith
- ✓ Dyfarnwyd statws Arweinydd Hyderus am Anabledd i ni
- ✓ Rydym wedi codi ymwybyddiaeth o'r Model Cymdeithasol o Anabledd.
- ✓ Ymunodd gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau yn eu Digwyddiad LGBTQ+ Event: 'Dydd Gwener yw Diwrnod Balchder'.
- ✓ Rydym wedi hyrwyddo cynhwysiant yn ein cynhadledd lles meddyliol
- ✓ Rydym wedi cadw ein statws fel '100 Uchaf o Gyflogwyr' ym Mynegai Cydraddoldeb Gweithle Stonewall am 2020.
- ✓ Rydym wedi hyrwyddo ein ffilm a ddatblygwyd gyda rhanddeiliaid i wella ymwybyddiaeth ymysg staff rheng-flaen o'r materion a wynebwr gan ddefnyddwyr gwasanaeth LGBT+.
- ✓ Rydym wedi cyhoeddi ein Hadroddiad Bwlch Tâl rhwng y Rhywiau
- ✓ Rydym wedi gweithio gyda mudiadau'r trydydd sector i roi cyngor a chefnogaeth i'n staff sy'n ddinasyddion yhr UE.
- ✓ Rydym wedi parhau i ymwneud â'r cyhoedd trwy ein Grŵp Cydraddoldeb Rhanddeiliaid (GCRh) ac wedi ehangu ein haelodaeth.

Cwrdd â'u Dyletswyddau Cydraddoldeb

Ymwneud

Bu'r tîm ymwneud yn gweithio'n agos gyda staff, rhanddeiliaid a'r cyhoedd i wneud yn siŵr fod pawb yn cael cyfle i ymwneud a dod yn rhan o lunio gwasanaethau iechyd yng ngogledd Cymru. Dros y flwyddyn a aeth heibio, cafwyd amrywiaeth o weithgareddau ymwneud â'r cyhoedd a rhanddeiliaid

Yr ydym wedi parhau i adeiladu ar ein cysylltiadau presennol ac wedi sefydlu rhai newydd gyda grwpiau a phartneriaid yn ein hardaloedd. Yn benodol, byddwn fel arfer yn cefnogi rhwydweithiau a fforymau'r trydydd sector ac yn cydweithredu ar waith ar draws amrywiaeth o faterion. Mae'r rhain yn cynnwys ymwneud â grwpiau o ffoaduriaid o Syria, aelodaeth o Grŵp Hil Heddlu Gogledd Cymru, cyswllt â Chyn-filwyr a'r Lluoedd Arfog, a chysylltu â rhwydweithiau pobl hŷn a grwpiau pobl anabl.

Sefydlodd y Tîm Ymwneud dri fforwm ymwneud ymarferwyr, sydd wedi ffynnu. Bu'r fforymau yn gyfle i rhanddeiliaid sy'n cynrychioli buddiannau grwpiau nad ydynt yn cael eu clywed yn aml a grwpiau nodweddion gwarchodedig gael llais, rhannu gwybodaeth, arfer da a nodi cyfleoedd ar gyfer cydweithio.

Mae hyn wedi cynnwys prosiectau i leihau unigrwydd, cefnogi pobl hŷn, iechyd a lles meddyliol, anawsterau dysgu, prosiect sgiliau DLIE a hyfforddiant ymwybyddiaeth LGBT+. Cafwyd cyflwyniadau gan lawer o fudiadau a gwasanaethau gan gynnwys y Sefydliad Torri Aelodau, y Gymdeithas Strôc, NEWCIS, Byddin yr Iachawdwriaeth, VIVA, Cymunedau Digidol, Macmillan, a digwyddiad rhannu gwybodaeth am Iechyd a Lles DLIE.

Dros y flwyddyn nesaf, byddwn yn parhau i ganfod cyfleoedd i'r Bwrdd Iechyd ymwneud â'r cyhoedd a rhanddeiliaid er mwyn deall blaenoriaethau iechyd grwpiau na chlywir eu lleisiau yn aml, a'r rhai gyda nodweddion gwarchodedig.

Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Ein nod wrth gwrdd â'r ddyletswydd statudol ar Asesiad Effaith Cydraddoldeb (AEC) yw sicrhau, pan fyddwn yn gwneud penderfyniad, yn datblygu strategaeth neu bolisi, neu yn gwneud unrhyw beth arall sy'n effeithio ar ein defnyddwyr gwasanaeth neu staff, fe fyddwn yn gwneud hynny mewn ffordd deg, atebol a thryloyw, gan ystyried anghenion a hawliau'r rhai a allai deimlo'r effeithiau.

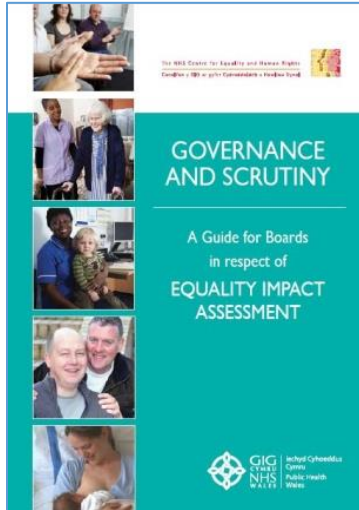
Yr ydym yn gweithio i wneud y canlynol:-

- sicrhau bod ein staff wedi eu hyfforddi i ddeall egwyddorion Asesiad Effaith Cydraddoldeb (AEC). Mae gwaith eleni wedi canolbwyntio ar hyfforddi staff

allweddol o feysydd gwasanaeth ac arweinyddion rhaglenni sy'n gyfrifol am weithgareddau gwella;

- sicrhau bod y sawl sy'n gwneud penderfyniadau a/neu yn cymeradwyo polisiâu yn ymwybodol o'r ddyletswydd ac yn gallu craffu yn briodol ac ar sail o wybodaeth;
- cyfarfod yn rheolaidd gyda'n Grŵp Craffu EAC i adolygu a chynghori ar Asesiadau Effaith ar gyfer strategaethau a pholisiâu allweddol.
- Hwyluso gweithdai sgiliau i staff am gynnal AEC trwy gydol y flwyddyn.

Mae ymwybyddiaeth gyffredinol o egwyddorion AEC wedi ei gynnwys yn y pecyn hyfforddi Cydraddoldeb and Hawliau Dynol wyneb-yn-wyneb sydd newydd ei adolygu, wedi ei anelu at yr holl staff.

Yr ydym wedi hyrwyddo'r canllaw i aelodau'r Bwrdd a ddatblygwyd mewn partneriaeth â Chanolfan y GIG dros Gydraddoldeb a Hawliau Dynol, nid yn unig i aelodau'r Bwrdd, ond hefyd aelodau uwch eraill y staff sy'n ymwneud â'n prosesau allweddol o wneud penderfyniadau.

Mae AEC yn rhan annatod o'n rhaglen hyfforddi i reolwyr newydd a darpar-reolwyr o'r enw "Cam i Reoli" (CiR), i sicrhau bod y sawl sy'n rheolwyr neu'n bwriadu bod yn rheolwyr yn gallu deall pwysigrwydd cymhwyso'r egwyddorion sylfaenol i wneud penderfyniadau, a datblygu polisiâu a gwasanaethau.

Caffael

Gan adeiladu ar newidiadau a weithredwyd gyda Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog BIPBC, mae nifer o ffyrdd o wreiddio ystyriaethau cydraddoldeb mewn prosesau caffael, a reolir ar ein rhan gan Bartneriaeth Cyd-wasanaethau GIG Cymru (PCWGC).

Casglu Gwybodaeth sy'n Ymwneud â'n Defnyddwyr Gwasanaeth

Hawliau a Chefnogaeth i Ofalwyr

Mae lleisiau gofalwyr a'r sawl sydd â chyfrifoldebau gofal yn ffynhonnell adborth bwysig. Dros y 12 mis diwethaf, gweithiodd BIPBC mewn partneriaeth a rhanddeiliaid i sicrhau bod y wybodaeth hon yn sail i'n gwaith. Datblygwyd mwy ar adrodd am brofiadau defnyddwyr gwasanaeth mewn amser gwirioneddol i'n galluogi i wahanu barn gofalwyr oddi wrth y rhai sy'n derbyn gofal, a sicrhau bod y wybodaeth hon yn cael ei fwydo'n ôl i reolwyr a staff. Mae datblygu'r Gwasanaeth Cyngor a Chefnogaeth Cyswllt i Gleifion (PALS) ar hyd BIPBC wedi cryfhau ein gallu i ymateb i ymholiadau a phryderon gan ofalwyr fel y maent yn codi, a'u datrys yn gynnar. Mae gweithio mewn partneriaeth fel hyn yn egwyddor sylfaenol Strategaeth Profiad y Claf newydd (BIPBC, 2019) sydd yn cydnabod pwysigrwydd ymateb i anghenion gofalwyr yn ogystal â'r sawl sy'n derbyn gofal.

Casglu Gwybodaeth Cydraddoldeb o Adborth Profiadau Cleifion

Trwy 2019-2020 mae'r Tîm Profiadau Cleifion a Defnyddwyr Gwasanaeth wedi parhau i ddatblygu'r fframweithiau angenrheidiol er mwyn sicrhau ein bod yn adlewyrchu lleisiau cleifion a defnyddwyr gwasanaeth sy'n cyrchu gwasanaethau BIPBC.

Yr ydym wedi ymrwymo i ymwneud â'n cleifion a'n defnyddwyr gwasanaeth i 'wrandu a dysgu' o'u profiad ac i ofalu bod adborth o'r fath yn gynhwysol. Byddwn yn casglu adborth trwy amrywiaeth eang o wahanol fframweithiau gan gynnwys: storïau cleifion, diolchiadau, cwynion, llythyrau, 'Gofalu i Rannu' trwy'r Gwasanaeth Cyngor a Chefnogaeth Cyswllt i Gleifion (PALS); a digwyddiadau 'Dweud eich Deud'. Cynhaliwyd asesiad effaith cydraddoldeb cadarn ar ein prosesau a'n modelau gweithredol i sicrhau y gallwn ymateb i anghenion cyrchu ein cleifion a'n defnyddwyr gwasanaeth i gael yr amrywiaeth barn angenrheidiol i ddangos 'beth rydym yn wneud yn dda' a rhoi syniad o 'feysydd i'w gwella.

Y Gwasanaeth Cyngor a Chefnogaeth Cyswllt i Gleifion (PALS)

Cafwyd cynllun peilot o'r gwasanaeth Cyngor a Chefnogaeth Cyswllt i Gleifion (PALS) yn y rhanbarth Canolog ym mis Gorffennaf 2017. Yn dilyn ei lwyddiant, cyflwynwyd y gwasanaeth ar draws BIPBC ym mis Gorffennaf 2019. Mae'r gwasanaeth PALS yn gwella ein gallu i ymwneud a defnyddwyr gwasanaeth, i ymateb i ymholiadau gan gleifion, gofaluwr a pherthnasau, a cheisio ateb amserol iddynt heb fod angen defnyddio'r weithdrefn gwynion ffurfiol. Mae'r agwedd ragweithiol, wyneb-yn-wyneb a fabwysiedir gan swyddogion PALS yn galluogi BIPBC i ymateb yn gyflym i anghenion unigol defnyddwyr gwasanaeth gan gadw mewn cof eu nodweddion gwarchodedig.

Casglu Gwybodaeth sy'n Ymwneud â'n Gweithlu

Mae gwybodaeth ynghylch nodweddion gwarchodedig ein gweithlu yn cael ei gadw yn ein system cyflogres electronig, Cofnod Staff Electronig (CSE).

Mae gwybodaeth am ymgeiswyr am swyddi yn cael ei gasglu fel rhan o'r broses recriwtio trwy system genedlaethol a elwir yn NHS Jobs ac y mae hyn yn ein galluogi i ddeall proffil pobl sy'n gwneud cais i weithio gyda ni, boed yn cael eu gosod ar restr fer am gyfweliad neu beidio, ac os ydynt yn llwyddiannus neu beidio. Mae gwybodaeth ynghylch pobl a benodir yn dod yn rhan o'u cofnod CSE.

Bob blwyddyn, byddwn yn cyhoeddi amrywiaeth o adroddiadau am gyflogaeth a thâl a fynnir gan y Dyletswyddau Cydraddoldeb Penodol i Gyrff a restrir yng Nghymru, ac y mae'r rhain ar gael ar ein gwefan ar:

<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/63948>.

Byddwn yn parhau i weithio i wella cyfraddau'r wybodaeth am nodweddion gwarchodedig a rennir gan ein staff. Rydym wedi hyrwyddo taflen i annog staff i

ddarparu'r wybodaeth hon trwy ddangos rhai o'r gwelliannau a wnaethom. Byddwn yn parhau i fonitro ein cyfraddau, sydd eisoes ymysg y gorau yn GIG Cymru.

Ein Hamcanion Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Mae ein Cynllun Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (CCS) 2016-20 yn ceisio sicrhau bod cydraddoldeb a hawliau dynol yn cael eu hystyried yn iawn yn y sefydliad ac yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau ar bob lefel. Dyma'r amcanion:

- **1: Gwell deilliannau iechyd i bawb: i gael gwell deilliannau iechyd i bawb gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn.**
- **2: Gwell mynediad a phrofiadau i'r claf: gwella mynediad a phrofiad i bawb, gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn, gan ganoli ar urddas a pharch.**
- **3: Dod yn gyflogwr i'w ddewis: bod yn gyflogwr teg a chynhwysol ac adeiladu gweithlu sydd â'r gallu i gwrdd ag anghenion amrywiol ein defnyddwyr gwasanaeth a'n cydweithwyr, gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn.**
- **4: Arweinyddiaeth gynhwysol arbob lefel: rhoi'r weledigaeth a'r symbyliad i hyrwyddo cydraddoldeb yn BIPBC a harneisio ynni ac ymdrechion eraill i wneud gwelliannau.**

Amcan Cydraddoldeb Strategol 1

Gwell deilliannau ieched i bawb: i gael gwell deilliannau ieched i bawb gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn.

Trosolwg o Gynnydd

Byw'n Iach, Aros yn Iach (BIAI)

Nododd y strategaeth BIAI nifer o egwyddorion allweddol gan gynnwys hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol ym mhopeth a wnawn. Yn ystod 2019, yr ydym wedi parhau i weithio i gryfhau'r modd y mae'r ymrwymiad hwn yn cael ei weithredu yn ymarferol, a chafwyd nifer o lwyddiannau arwyddocaol yn ystod y flwyddyn. Mae'r Rhagolwg Tair Blynedd yn esbonio cyfrifoldeb y Bwrdd Iechyd i sicrhau bod cydraddoldeb yn cael ei ystyried yn iawn ac yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau ar bob lefel. Mae'n gosod allan y gofynion ar gyfer asesu effaith cydraddoldeb fel proses i helpu i nodi ac ymdrin ag anghydraddoldeb posib gan arwain at wneud penderfyniadau yn well a mwy cynhwysol, a gwell deilliannau a phrofiadau i gleifion a staff.

Yr ydym wedi gweithio gyda'n Timau Economiâu Iechyd, Ardal a Rheoli Ysbytai i adeiladu gwybodaeth a dealltwriaeth ynghylch Asesiad Effaith Cydraddoldeb (AEC) ac wedi darparu hyfforddiant i dimau allweddol ac wedi cryfhau llywodraethiant y gwaith hwn. Rydym wedi nodi cyfleoedd i weithio ynghyd gyda phartneriaid eraill o'r sector cyhoeddus i gryfhau'r agwedd at hyrwyddo cydraddoldeb trwy weithio mewn partneriaeth.

Fel rhan o strwythur y sefydliad a llywodraethiant ar gyfer gwella, sefydlodd y Bwrdd Iechyd gyfres o Grwpiau Gwella. Mae ystyriaethau cydraddoldeb wedi eu gwreiddio'n furiadol i gylch gorchwyl yr holl Grwpiau Gwella, sydd yn cynnwys gwella ieched a lleihau anghydraddoldebau ieched, gofal yn nes at adref, gofal ardderchog mewn ysbytai, a'r gweithlu. Wrth i waith fwrw ymlaen i gryfhau'r system wella, rhaid i raglenni a phrosiectau ddangos tystiolaeth eu bod yn cadw'r ddyletswydd cydraddoldeb mewn cof. Mae'r prif ddyletswyddau a chylch gorchwyl yr holl Grwpiau Gwella yn cynnwys cyfrifoldebau i wneud y canlynol:

- Sicrhau bod y rhaglen yn ystyried anghenion a hawliau pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig.
- Sicrhau bod y broses asesu effaith cydraddoldeb yn cael ei chymhwyso fel fframwaith i helpu i wneud yn siŵr y nodir unrhyw botensial am anfantais neu gamwahaniaethu yn cael ei nodi a'i drin, ac, yn bwysig iawn, y gwneir y mwyaf o gyfleoedd i wella neu hyrwyddo cydraddoldeb.

Rhaglen Gogledd Cymru Well

Rhoddwyd cysyniad Gogledd Cymru Well gan y Bwrdd Iechyd yn 2016 i ddatblygu ei rôl o gefnogi'r agenda anghydraddoldeb iechyd yn y gogledd.

Ers ei chychwyn, mae'r rhaglen wedi canolbwyntio ar ddatblygu nifer o bartneriaethau gyda mudiadau o'r sector cyhoeddus, y trydydd sector a darparwyr tai. Ei nod yw cymryd agwedd gyfun at fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ledled y rhanbarth. Mae'r we gymhleth hon o weithio rhyngasiantaethol wedi dwyn ynghyd nifer o drefniadau partneriaeth ffrwythlon, sydd yn dangos grym cydweithredu, rhannu agendau, a rhoi nodau strategol lleol ar waith.

Oherwydd bod anghydraddoldebau iechyd yn codi o gymysgedd o ffactorau cysylltiedig sydd i raddau helaeth y tu allan i gwmpas cychwynnol y GIG, rhaglen Gogledd Cymru Well yw'r bont rhwng y GIG a chmau sydd yn mynd i'r afael â phenderfynyddion cymdeithasol ehangach iechyd.

Mae llecynnau arwyddocaol o amddifadedd yng ngogledd Cymru; gyda Mynegai Aml-amddifadedd Cymru 2019 yn nodi 3 o'r 10 ward etholiadol mwyaf difreintiedig yng Nghymru yn y rhanbarth. Ar gyfartaledd, mae pobl sy'n byw yn ein cymunedau mwyaf difreintiedig a chyfradd sydd 25% yn uwch o gael eu derbyn i adrannau brys ysbytai; mae differyn disgwyliad einioes o 7 mlynedd; a differyn afiechyd ac anabledd o 14 mlynedd.

Esblygodd Gogledd Cymru Well i gefnogi nifer o fentrau rhyng-gysylltiol, sy'n cefnogi'r agenda iechyd cyhoeddus ehangach ynghylch anghydraddoldebau iechyd. Yn benodol, mae'r rhaglen wedi gwneud gwahaniaeth amlwg o ran bwrw ymlaen gyda'r themâu isod:

- Datblygu canolfannau iechyd a lles yn ein hardaloedd mwyaf difreintiedig. Gwnaed cynnydd da gyda mudiadau sy'n bartneriaid ym Mhenygroes a Bangor yng Ngwynedd. Mae prosiectau pellach ar wahanol gyfnodau o ddatblygiad yn Ninbych a Shotton.
- Tai a digartrefedd: aeth Gogledd Cymru Well ati i gefnogi'r agenda digartrefedd. Cefnogodd y rhaglen ddau brosiect penodol yn ymwneud â digartrefedd: Gofal Cymunedol Cydweithredol yn Wrecsam, a'r prosiect amlasiantaethol ym Mangor.
- Rhagnodi cymdeithasol: Mae rhaglen Gogledd Cymru Well yn cefnogi rhagnodi cymdeithasol mewn nifer o ffyrdd.
- Tlodi bwyd: Gweithio i ddatblygu rhaglenni unswydd mewn gwahanol ardaloedd o'r gogledd fel bod modd cyrchu cynnyrch ffres. Datblygwyd strwythurau ym Môn a Wrecsam, gyda chefnogaeth barhaus i'r rhaglen sydd wedi hen sefydlu yn Sir y Fflint. Oherwydd i'r cynllun peilot fod yn llwyddiannus, cyflwynir y rhaglen hon ar draws y Bwrdd Iechyd yn gynnar yn 2020.

Engbreifftau o Arfer Da

Ymwelydd Iechyd Newydd i helpu teuluoedd yn Sir y Fflint

Mae Ymwelydd Iechyd newydd wedi'i chyllido gan Awyr Las, elusen y GIG yng ngogledd Cymru, yn awr yn rhoi cefnogaeth i deuluoedd digartref yn Sir y Fflint. Mae'r ymwelydd iechyd Katie Moore yn gweithio gyda theuluoedd sy'n byw yng Nghynllun Byw Gyda Chefnogaeth Erw Groes, a reolir gan Clwyd Alyn yn Nhrefynnon. Mae'n helpu defnyddwyr gwasanaeth i fagu hyder a hefyd yn helpu teuluoedd i ymwneud â gwasanaethau iechyd eraill yn yr ardal.

Canolfan deulu yw Erw Groes sydd yn darparu llety hunangynhaliol i deuluoedd digartref Sir y Fflint. Gall teuluoedd aros yn Erw Groes am hyd at ddwy flynedd, sy'n rhoi sefydlogrwydd iddynt, ac amser i ddatblygu annibyniaeth a fydd yn eu helpu i symud ymlaen i gartref mwy parhaol.

Dywedodd Ymwelydd Iechyd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Katie Moore, "Rwy'n llawn cyffro wrth ddechrau ymwneud â'r teuluoedd yn Erw Groes a chwilio am gyfleoedd i'w helpu i fynd at wasanaethau iechyd lleol eraill yn y gymuned, fydd yn eu helpu i ddatblygu annibyniaeth a rheoli eu hunain, ac yn codi eu hunan-barch a'u hyder. "Mae'n wych medru adeiladu perthynas ddwyffordd gyda theuluoedd fydd yn gwella iechyd a lles pobl."

Enghreifftiau o Arfer Da

Bwrdd Iechyd yn gwahodd trigolion y gogledd i gymryd rhan mewn Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl am ddim

Mae hyfforddiant yn cael ei gynnig am ddim i bobl ledled gogledd Cymru i'w helpu i roi gwell cefnogaeth i'r rhai sy'n wynebu anawsterau iechyd meddwl. I nodi Diwrnod Atal Hunanladdiad y Byd (Mawrth, 10 Medi), galwodd Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr ar bobl ar hyd a lled y rhanbarth i fod yn rhan o'u Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl MiFedraf. Y bwrdd iechyd yw'r un cyntaf yng Nghymru i beri bod hyfforddiant o'r fath ar gael yn eang, a hynny am ddim.

Cydnabod ymwelydd iechyd o Wrecsam am gefnogaeth 'ysbrydoledig' i ffoaduriaid o Syria.

Mae ymwelydd iechyd sy'n gweithio o Wrecsam ac sydd wedi gwneud llawer mwy na'i dyletswydd i gefnogi ceiswyr lloches a ffoaduriaid wedi ennill gwobr o bwys. Enwyd Jackie Williams yn enillydd Gwobr Hyrwyddo Cydraddoldeb mewn noson ysbennnydd yn Venue Cymru i nodi Gwobrau Llwyddiant Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr 2019.

Ers 2001 mae Jackie wedi helpu i adsefydlu cannoedd o geiswyr lloches, merched sydd wedi eu masnachu, a ffoaduriaid yn ardal Wrecsam. Wrecsam yw un o'r pedair ardal wasgaru yng Nghymru, a'r unig un yn y gogledd sy'n derbyn ceiswyr lloches o'r Uned Asesu Gychwynnol yng Nghaerdydd. Pan fyddant yn cyrraedd Wrecsam, mae Jackie yn cydgordio eu hasesiadau iechyd a lles, ac yn rhoi cefnogaeth gyson er mwyn gwneud yn siŵr y gall ceiswyr lloches fynd at amrywiaeth o wasanaethau iechyd. Mae hefyd yn cynnal sesiynau galw heibio, sy'n dod ag amrywiaeth o wasanaethau cefnogi at ei gilydd dan yr unto.

Mae'n rhan o ymgyrch MiFedraf y Bwrdd Iechyd, sydd â'r nod o roi cefnogaeth yn gynt i bobl sy'n cael anawsterau iechyd meddwl, yn rhoi'r grym i bobl reoli eu hiechyd meddwl eu hunain, ac annog sgwrsio'n agored am y pwnc.

Amcan Cydraddoldeb Strategol 2

Gwell mynediad a phrofiadau i'r claf: gwella mynediad a phrofiad i bawb, gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn, gan ganoli ar urddas a pharch.

Storïau a Phrofiadau Cleifion

Sylwadau “Gwener ‘gwyh’ Profiad y Claf”

Cyflwynwyd “sylw ‘Gwener gwyh’ Profiad y Claf yr wythnos” i ddathlu adborth cadarnhaol gan gleifion, gofalwyr, perthnasau a defnyddwyr gwasanaeth, ac fe'i dosberthir yn eang ar hyd a lled y Bwrdd Iechyd. Bob wythnos, mae ein tîm profiad y claf yn cyhoeddi eu “sylw ‘Gwener gwyh’ yr wythnos: ym mis Mai, dyma oedd y sylw a gyhoeddwyd:

“Roeddwn yn teimlo fod Lisa yn deall yr anawsterau a brofodd fy mab sydd a) yn ei arddegau, b) yn bryderus, c) yn awtistig. Ac fe gynlluniodd hi ei ofal gan gadw hyn mewn cof. Falch ein bod wedi dod heddiw.”

Gweithio mewn Partneriaeth – Gwella Cydymffurfio gyda Safonau Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch i Bobl â Nam Synhwyrdd

Mae BIPBC wedi parhau i hyrwyddo mynediad at wasanaethau iechyd i bobl â nam synhwyrdd, a'u cael i gymryd rhan ynddynt. Yr ydym yn gweithio mewn partneriaeth a'r Ganolfan Arwydd, Golwg a Sain (COSS) a'r Cynllun Gofal Iechyd Hygyrch. Mae'r mudiadau hyn yn rhoi cefnogaeth i gleifion, gofalwyr a pherthnasau wrth gyrchu gwasanaethau, gwneud a newid apwyntiadau a chefnogi trefniadau dehongli BSL yn lleol.

Gweithgaredd	Nifer Cysylltiadau
Gwneud neu Ganslo Apwyntiadau	529
Archebu Cludiant Ysbyty	9
Cefnogaeth Cyfathrebu	78
Cyrchu Gwasanaeth Iechyd	83
Pelydr-X Deintyddol Brys a Chanlyniadau	21
Ymholiadau Fferylliaeth	9
Cefnogaeth i weithwyr proffesiynol	48

Mae BIPBC wedi adolygu'r trefniadau ar gyfer darparu gwasanaethau dehongli gan gynnwys BSL ac yn Ch1-2020-2021 bydd yn cychwyn ar brosiect peilot i hyrwyddo mynediad digidol at wasanaethau cyfieithu. Un o nodau allweddol y peilot fydd darparu mwy o fynediad at ddehongli BSL fel y bydd yn haws i ddefnyddwyr gwasanaeth BSL gael mynediad at ddehongli.

Mae BIPBC wedi parhau i gynyddu ymwybyddiaeth yn y sefydliad mewn perthynas â deall a chwrdd ag anghenion defnyddwyr gwasanaeth â nam synhwyrdd. Ymysg llwyddiannau nodedig mae: parhau i ddatblygu'r Pecyn Cymorth Colli Synhwyrdd i gynnwys fersiynau cyfoes ar gyfer Gofal Cymunedol a Chychwynnol; parhau i ddatblygu dysgu seiliedig ar y we a deunyddiau eraill cysylltiedig, ac adolygu ein modiwlau hyfforddi mewnol 'Gofal Cwsmer' a 'Triniwch fi'n Deg' o'r bôn i'r brig i gynnwys canolbwynt cliriach a chryfach ar nam synhwyrdd. Hefyd, mae BIPBC wedi parhau i roi arweinyddiaeth gref yn genedlaethol trwy fynd ati i gymryd rhan yn Grŵp Uwchswyddogion Cymru Gyfan dros Golli Synhwyrdd. Ym mis Tachwedd 2019 dewiswyd BIPBC i groesawu Cynhadledd 'Mae'n Gwneud Synnwyr', oedd yn nodi cychwyn wythnos ymwybyddiaeth nam synhwyrdd yng Nghymru. Yr oedd y gynhadledd yn gyfle cyffrous a phwysig i ddathlu llwyddiannau pobl â nam synhwyrdd. Rhoes fewnwelediad i'r heriau maent yn dod ar eu traws wrth fynd at wasanaethau gofal iechyd, a thynnu sylw at yr ymchwil diweddaraf. Thema'r gynhadledd oedd iechyd meddwl a cholli synhwyrdd, ac yr oedd yn gyfle i bawb a gymerodd ran ddeall yn well anghenion defnyddwyr gwasanaeth â nam synhwyrdd, a'r sylfaen o dystiolaeth sydd yn sail i gyflwyno gwasanaethau yn effeithiol. Gwerthuswyd y digwyddiad yn gadarnhaol iawn ac yr oedd yn symbyliad cryf i weithio mewn partneriaeth yn y dyfodol.

Cydnabod Gwirfoddolwyr Cefnogi Cymorth Clyw Awdioleg am roi cleifion yn gyntaf

Tîm o Wirfoddolwyr Cefnogi Cymorth Clyw Awdioleg yn derbyn gwobr am roi eu hamser i helpu cleifion ar draws gogledd Cymru.

Derbyniodd y tîm Wobr 'Cyfraniad Gwirfoddol Eithriadol', a noddwyd gan Fwydydd Castell Howell, yng Ngwobrau Llwyddiant Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r

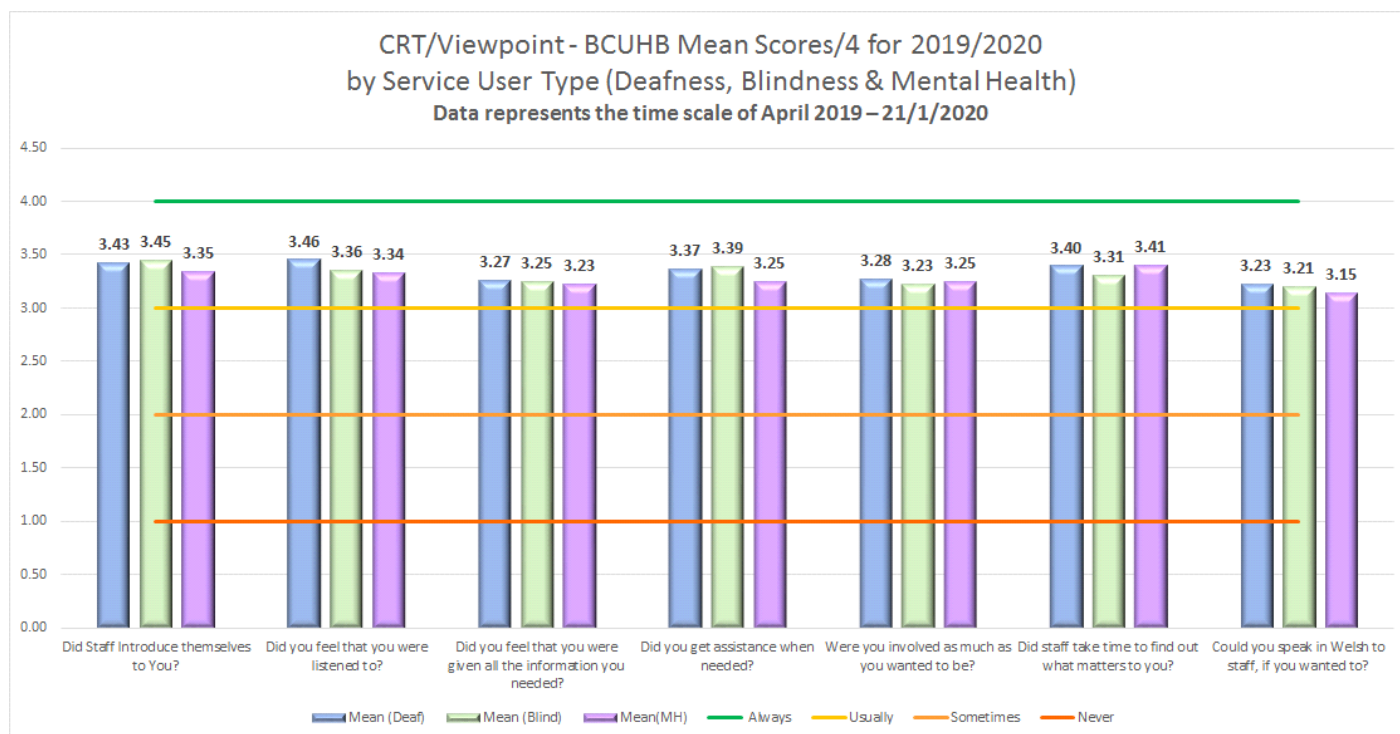
gwasanaeth gwirfoddolwyr ar gael i bob oedolyn gyda chymhorthion clyw'r GIG yn y gogledd, ac fe'i cefnogir gan yr Adran Awdioleg, ond gwirfoddolwyr sy'n ei redeg. Mae'r gwasanaeth yn ychwanegu gwerth at y Gwasanaeth Awdioleg trwy ddarparu cefnogaeth ymarferol a chan gyfoedion.

Mae'r gwirfoddolwyr wedi sefydlu clinigau galw heibio rheolaidd i gleifion yn eu cymunedau lleol. Mae'r clinigau hyn yn awr ar gael mewn mwy na 30 lleoliad ar draws y gogledd.

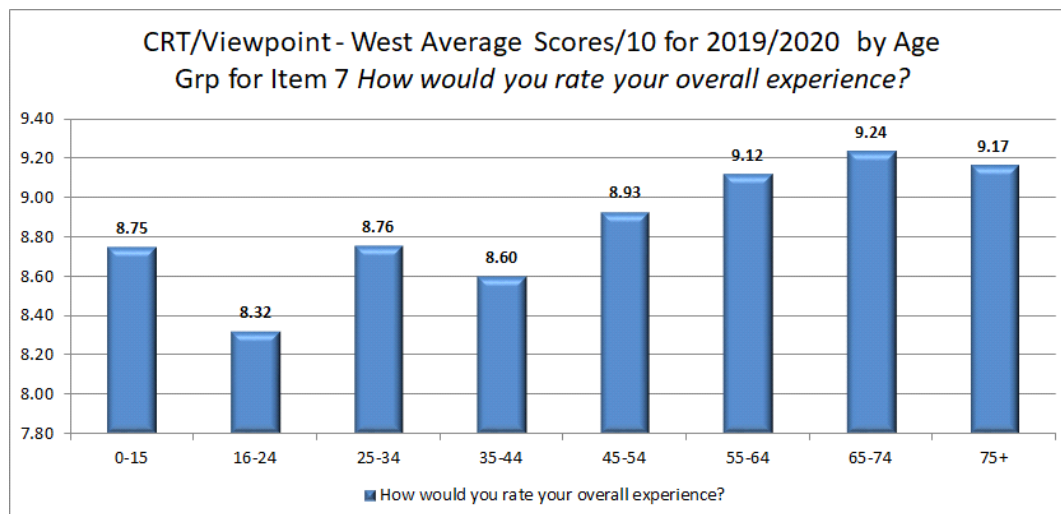
Bodddhad Cleifion a Defnyddwyr Gwasanaeth fesul Nodweddion Gwarchodedig

Mae BIPBC wedi parhau i ddatblygu'r seilwaith angenrheidiol i adrodd am adborth y defnyddwyr gwasanaeth fesul nodweddion gwarchodedig; y prif fecanwaith yw'r system o adborth cleifion mewn amser gwirioneddol. Fel yn y cyfnodau adrodd blaenorol, dengys Ffig 1 yn glir fod defnyddwyr gwasanaeth sydd yn adrodd am golli synnwyr (Byddar neu Drwm ei Glyw, neu Ddall â Nam Golwg) yn adrodd am lefel uwch neu gyfartal o foddhad cyffredinol cleifion o gymharu â defnyddwyr gwasanaeth eraill a'r rhai a ddywedodd fod ganddynt gyflwr iechyd meddwl. Defnyddwyr gwasanaeth a ddywedodd fod ganddynt gyflwr iechyd meddwl oedd y rhai a adroddodd am y lefel isaf o foddhad ac eithrio gyda'r cwestiwn *'A wnaeth y staff gymryd amser i ddarganfod beth sydd o bwys i mi'* ac *'A oeddech yn ymwneud gymaint ag yr oeddech eisiau?'* lle mae defnyddwyr gwasanaeth dall neu wan eu golwg neu sydd â nam bychan yn sgorio'n is.

Ffig 1

Ffig 2

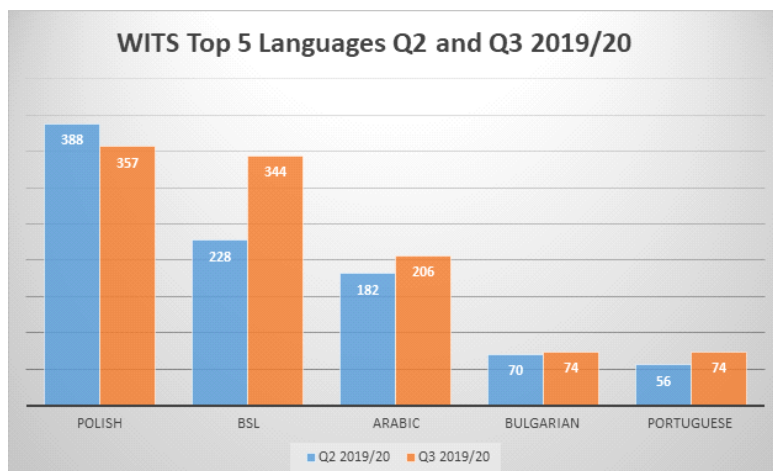

Gan eithrio'r grŵp oedran 0-15 oed, sy'n cynrychioli carfan lai na'r grwpiau oedran eraill, mae adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth dros 45 oed yn awgrymu eu bod yn gyffredinol mwy bodlon â'u profiad na'r rhai yn y grŵp oedran 16-44. Gall y rhai olaf hyn gynrychioli grŵp o ddefnyddwyr gwasanaeth sy'n brin o amser yn hytrach nac unrhyw wahaniaeth sylweddol yn ansawdd y gwasanaeth a dderbyniwyd.

Gwasanaeth Dehongli a Chyfieithu

Mae Gwasanaeth Dehongli a Chyfieithu Cymru yn darparu gwasanaethau dehongli a chyfieithu 24-awr i awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys cynghorau sir, heddluoedd, gwasanaethau iechyd a chymdeithasol. Maent yn darparu gwasanaeth dehongli wyneb-yn-wyneb a gwasanaeth teliffon trwy Language Line.

Fe welir isod ddadansoddiad o'r gwasanaethau dehongli a ddarparwyd gan GDChC i'r Bwrdd Iechyd yn ystod Chwarteri 2 a 3 2019 a 2020, sy'n amlygu'r pum prif iaith a archebwyd.

Top 5 Languages	Q2 2019-20	Q3 2019-20
Polish	388	357
BSL	228	344
Arabic	182	206
Bulgarian	70	74
Portuguese	56	74
Total Bookings	1287	1422

Model Cymdeithasol Anabledd

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Ten Top Tips – Promoting The Social Model of Disability

Mae'r Tîm Cydraddoldeb wedi bod yn gweithio gyda Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (RhCSCGC) a phobl anabl a'u cynrychiolwyr i ddatblygu canllawiau i godi ymwybyddiaeth o egwyddorion y Model Cymdeithasol o Anabledd. Mae'r Model Cymdeithasol yn symud y canolbwynt ymaith oddi wrth gyflyrau neu nam unigolion ac yn edrych yn hytrach ar rwystrau camwahaniaethol, boed yn rhai corfforol, sefydliadol neu o ran agwedd sy'n cael eu creu a'u cynnal gan gymdeithas. Datblygwyd canllaw Deg Syniad Da i ddarparu'r camau cyntaf a ffordd ymarferol i wella. Yn bwysig iawn, mae'r canllaw hefyd yn gosod allan arferion da o ran defnyddio iaith a therminoleg. Cafodd ei hyrwyddo'n eang ar draws y Bwrdd Iechyd ym mis

Rhagfyr i nodi Diwrnod Rhyngwladol Pobl Anabl.

Agwedd Seiliedig ar Hawliau Plant – Datblygu Siarter i Ogledd Cymru

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio tuag at ddatblygu Siarter seiliedig ar Hawliau Plant, gyda'r nod o wneud y canlynol:

1. Codi ymwybyddiaeth ar lefel y Bwrdd o'r Agwedd Seiliedig ar Hawliau Plant.
2. Cychwyn datblygu Siarter Plant a Phobl Ifanc mewn partneriaeth. Bydd hyn yn helpu plant a phobl ifanc i ddeall a mynd at eu hawliau yn unrhyw ran o'r gwasanaeth neu leoliad gofal iechyd ar draws y gogledd.
3. Dwyn plant a phobl ifanc i mewn i gynllunio a chyflwyno gwasanaethau iechyd.
4. Integreiddio hawliau plant i wneud penderfyniadau, polisi ac arfer.

Gwasanaeth Rhywedd Cymru

Mae Gwasanaeth Hunaniaeth Rhywedd Cymru Gyfan bellach wedi ei sefydlu ac y mae'n derbyn cyfeiriadau gan feddygon teulu. Unwaith i gleifion gael ei hasesu ac y cytunwyd ar gynlluniau triniaeth, maent yn cael eu trosglwyddo i'r gwasanaethau rhywedd lleol i gael gofal cyson.

Mae BIPBC yn falch o fod wedi sefydlu'r gwasanaeth yng ngogledd Cymru gyda chefnogaeth rhanddeiliaid, ym Meddygfa Panton, Treffynnon, a phenodwyd dau feddyg teulu i benodi'r gwasanaeth am 2.5 diwrnod yr wythnos. Gwelwyd y cleifion cyntaf ym mis Ionawr 2020. Darparwyd hyfforddiant cydraddoldeb a hawliau dynol i'r staff rheng-flaen.

Enghreifftiau o Arfer Da

Bwrdd Iechyd yn lansio ymgyrch ymwybyddiaeth newydd i gefnogi cleifion gydag Anhwylder Sbectrwm Awtistig

Ym mis Ebrill 2019, lansiwyd ymgyrch ymwybyddiaeth newydd yn Ysbyty Wreccsam Maelor i wella dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o Anhwylder Sbectrwm Awtistig (ASA) Mae'r rhaglen hyfforddi, a ddarperir gan Wasanaeth Awtistiaeth Integredig gogledd Cymru, yn codi ymwybyddiaeth o awtistiaeth ac yn helpu staff i wella profiad cleifion sy'n dod i ysbytai sydd ag ASA ac a all gael trafferth ymdopi â'r hyn sydd o'u cwmpas. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd wrthi yn sefydlu grŵp cefnogi i staff sydd eisiau gwybod mwy am ASA a sut y gall effeithio ar unigolion.

Gwasanaeth Iechyd a Lles carchar yn cystadlu am wobr Brydeinig

Mae gwasanaeth iechyd a lles sy'n gwella bywydau trigolion Carchar Ei Mawrhydi Berwyn yn un a all ennill gwobr o bwys. Bu'r gwasanaeth yn rhedeg ers ychydig dros ddwy flynedd, a chafodd adolygiadau

ffafriol yn dilyn arolygiad gan Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi. Dywedodd Simon Newman, pennaeth Gofal Iechyd BIPBC yn CEM Berwyn: "Mae carcharorion yn grŵp sydd wedi eu heithric yn gymdeithasol, gyda chyfraddau uchel o afiechyd corfforol a meddyliol, hunan-niweidio a hunanladdiad. Ein huchelgais ni oedd darparu gwasanaeth iechyd a lles i CEM Berwyn oedd wedi ei integreiddio a'i reoli'n llawn, gan ddwyn i mewn nifer o broffesiynau. Byddai'n canolbwyntio ar wella lles corfforol a meddyliol y dynion, a gwneud hynny'n ddiogel, yn effeithiol ac yn effeithlon."

Amcan Cydraddoldeb Strategol 3

Dod yn gyflogwr i'w ddewis: bod yn gyflogwr teg a chynhwysol ac adeiladu gweithlu sydd â'r gallu i gwrdd ag anghenion amrywiol ein defnyddwyr gwasanaeth a'n cydweithwyr, gan gadw mewn cof nodweddion gwarchodedig unigolyn.

Rydym yn anelu at fod yn gyflogwr teg a chynhwysol, sydd wedi ymrwymo i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb; bwriwyd ymlaen â nifer o fentrau eleni i roi mwy o gyfleoedd gwaith i bobl o grwpiau nodweddion gwarchodedig, ac i roi gwell cefnogaeth i bobl yn ystod eu gwaith.

Camu Mewn i Waith Prifysgol Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Mae BIPBC yn mynd ati i ddatblygu ffyrdd newydd o ddenu staff lleol i'r sefydliad. Mae'r rhaglen Camu Mewn i Waith yn un o'r ffyrdd hyn, ac yn darparu rhaglen systemaidd o

gefnogaeth gyrfa, gwaith ar gynyddu darpariaeth

prentisiaethau a lleoliadau gwaith gwirfoddol. Mae Camu Mewn i Waith yn cefnogi

amrywiaeth o bobl; er enghraifft, myfyrwyr, y sawl sydd bellaf o'r farchnad swyddi, y

sawl ar aelwydydd lle nad oes neb mewn gwaith, pobl ifanc heb fod mewn gwaith na

hyfforddiant (NEETS), a grwpiau eraill na chlywir eu lleisiau yn aml. Mae Camu i Waith

yn cefnogi agenda Llywodraeth Cymru o fynd i'r afael â thlodi, sydd â'r nod o greu

cymunedau ffyniannus, cymunedau dysgu a chymunedau iachach.

*Camu Mewn i Waith
Step into Work*

“Daeth dyn o Brestatyn yn rhan werthfawr o dîm gwasanaethau Ysbyty Glan Clwyd wedi cael cefnogaeth trwy raglen dychwelyd i waith.

Mae Nick Selway, a gollodd ei fraich dde mewn damwain yn y gwaith 16 mlynedd yn ôl, yn ôl yn gweithio wedi mynd trwy raglen Camu Mewn i Waith

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r rhaglen Camu Mewn i Waith yn rhoi cyfle i bobl sy'n wynebu heriau wrth geisio mynd i'r farchnad swyddi. Mae'r rhaglen yn darparu lleoliadau gwaith tymor-byr yn y GIG yng ngogledd Cymru, ac ar yr un pryd yn cefnogi cyfleoedd datblygu gyrfa a hyfforddiant.”

Prosiect SEARCH

Mae rhaglen Prosiect SEARCH yn interniaeth ysgol-i-waith i fyfyrwyr anabl a gyllidir yn llawn gan Gronfa Genedlaethol y Loteri Llywodraeth Cymru ac mewn partneriaeth â BIPBC, Coleg Llandrillo Menai, Agoriad Cyf, Ymwneud i Newid ac Anableddau Dysgu Cymru. Mae'r interniaid yn treulio blwyddyn academiaidd mewn ysbyty. Caiff yr interniaid eu cefnogi gan athro llawn-amser a hyfforddwr swyddi. Yn ystod y flwyddyn byddant yn

cael hyfforddiant y dosbarth, yn ymchwilio i yrfaoedd ac yn cael eu cefnogi. Y nod i bob myfyriwr yw cystadlu am waith yn y gymuned gan ddefnyddio'r sgiliau y maent wedi eu dysgu yn BIPBC. Hyd yma, cafodd 8 intern waith yn BIPBC neu fudiadau allanol.

<https://www.youtube.com/watch?v=lwGdTJn0Fsg>

Prentisiaethau

Mae gwaith yn mynd rhagddo i gael mwy o brentisiaid yn BIPBC. Aeth dau brentis yn BIPBC trwy raglen Prosiect SEARCH. Yr oedd BIPBC, ynghyd â mudiadau eraill yng Nghymru yn rhan o'r gwaith i gynhyrchu'r 'Cynllun Gweithredu Anabledd Prentisiaid' a fydd yn helpu i wneud i ffwrdd â'r rhwystrau i bobl anabl gystadlu am brentisiaethau. Dolen

[https://gov.wales/disability-action-plan-](https://gov.wales/disability-action-plan-apprenticeships)

[apprenticeships](https://gov.wales/disability-action-plan-apprenticeships)>. Yr ydym yn gweithio mewn partneriaeth gyda Choleg Cambria a Choleg Llandrillo Menai i gefnogi'r hyn sy'n digwydd eisoes i gynnal fframweithiau prentisiaeth fel rhan o'u datblygiad mewn gwaith.

Rhaglen Oedolion o Wirfoddolwyr

Mae'r rhaglen o leoliadau gwaith i oedolion o wirfoddolwyr yn BIPBC yn ymgorffori mentrau o grwpiau sydd bellaf i ffwrdd o'r farchnad swyddi neu mewn tlodi gwaith. Cyn i'r gwirfoddolwyr gael eu cefnogi i'r lleoliad gwaith, mae gofyn iddynt oll gydymffurfio 100% a'r hyfforddiant statudol a gorfodol; mae hyn yn cynnwys

Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, mynychu sesiwn gyfeiriadu BIPBC, a chael eu clirio gan y GDG ac Iechyd Galwedigaethol. Wedyn, maent yn cwblhau lleoliad gwirfoddol 6 wythnos am o leiaf 16 awr yr wythnos. Os daw swyddi i'r golwg yn y mudiad, gwarentir cyfweiliadau i'r gwirfoddolwyr os byddant yn cwrdd â gofynion hanfodol y swydd. I'r rhai sy'n cwblhau'r rhaglen ac y cymeradwyir eu medrau, maent yn cael eu recriwtio i swyddi fel Cymhorthydd Gofal iechyd neu mewn gweinyddiaeth. Fel arfer, ni fyddai llawer yn medru ymgeisio am swyddi trwy'r dulliau traddodiadol, gan fod bylchau mawr yn eu hanes cyflogaeth ac nad oes geirda ganddynt. Mae'r rhaglen wedi hwyluso proses sy'n lleihau'r anawsterau hyn fel y gallant gael cefnogaeth i mewn i waith.

Ffigyrau 2019-2020 hyd yma

- Aeth 82 o bobl ar leoliad gwaith
- Dilynodd 58 o bobl gyflwyniad clinigol Cymhorthydd Gofal Iechyd
- Llwyddwyd i gael 42 swydd yn y sefydliad
- Mae 57 o bobl ar hyn o bryd yn y broses glirio cyn cael eu lleoli

Cyflogwr Hyderus am Anabledd

Ym mis Hydref, aseswyd y Bwrdd Iechyd yn erbyn y dyfarniad Cyflogwr Hyderus am Anabledd ac fe'u dyrchafwyd i statws Arweinydd Hyderus am Anabledd. Llongyfarchodd yr asesydd y Bwrdd Iechyd yn ffurfiol, gan gyflwyno'r dystysgrif i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Mae'r dyfarniad yn asesu yn erbyn y canlynol:

- Edrych ar ddenu a recriwtio pobl anabl trwy broses recriwtio hollol gynhwysol.
- Cynnig cyfweliad i bobl anabl, mabwysiadu agwedd hyblyg er mwyn sicrhau bod ymgeiswyr anabl am swyddi yn cael y cyfle gorau i ddangos y gallant wneud y gwaith
- Mynd ati i gynnig a gwneud addasiadau rhesymol i swydd.
- Gweithwyr yn derbyn digon o hyfforddiant cydraddoldeb anabledd
- Darparu mentora, hyfforddi, cyfeillio a/neu rwydweithiau cefnogi eraill i'r staff
- Cyfeirio staff at wybodaeth a chynghor ar gyflyrau iechyd meddwl
- Darparu gwasanaethau iechyd Galwedigaethol
- Rhoi hyfforddiant penodol am hyder gydag anabledd i reolwyr adnoddau dynol
- Nodi a rhannu arfer da.

Mynegai Cydraddoldeb y Gweithle Stonewall 2020

Cymerodd BIPBC unwaith eto ran ym Mynegai Cydraddoldeb y Gweithle (MCG) blynyddol Stonewall sydd yn arolwg meincnodi i gyflogwyr ynghylch cydraddoldeb LGBT+.

Yr oeddem wrth ein boddau i gyrraedd y 39^{ain} safle yn y mynegai o gyfanswm o dros 500 o fudiadau oedd yn cymryd rhan ledled y DU – sy'n golygu mai ni yw'r sefydliad iechyd a raddiwyd uchaf yng Nghymru am yr ail flwyddyn yn olynol a'r ail yn y DU. Mae hyn yn adlewyrchu'r modd yr ydym wedi defnyddio Mynegai Cydraddoldeb y Gweithle fel erfyn i wella profiadau'r staff a defnyddwyr gwasanaeth sy'n lesbiaid, hoyw, deurywiol neu drawsrywiol.

Hyrwyddwr LGBT+ Betsi Bwrdd Iechyd ar restr fer am wobwr fawr Brydeinig

Mae Jack Jackson, Arweinydd Tîm dros Les Meddyliol a Chwnsela ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, wedi ei roi ar restr fer Gwobr Esiampl gwefan LGBT+ PinkNews 2019. Bu yn seremoni wobrwyo rwysgfawr PinkNews ym mis Hydref yn Llundain, oedd yn dathlu'r goreuon mewn cydraddoldeb LGBT+. Gwobr newydd yw'r Wobr Esiampl i ddathlu unigolyn sydd wedi arwain trwy esiampl i rymuso'r gymuned LGBT+.

Nid dyma'r tro cyntaf i ymdrechion Jack gael eu cydnabod. Yn 2018, fe'i henwyd yn Esiampl Traws y flwyddyn Stonewall UK, i gydnabod ei waith gwirfoddol ar achosion LGBT+ ac ymdrechion i ehangu dealltwriaeth o faterion traws ar hyd a lled Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Codi Baner Draws – 20 Tachwedd, Diwrnod Coffau Trawsrywiol

Ar Ddiwrnod Coffau Trawsrywiol (20 Tachwedd), fe wnaethom godi'r faner Draws y tu allan i Ysbyty Glan Clwyd. Yr oeddem eisiau dathlu ymrwymiad y Bwrdd Iechyd i herio stigma a rhagfarn a sefyll fel cynghreiriaid gyda'n cydweithwyr a'n cleifion Traws, i ddangos ein bod yn weithle cynhwysol sy'n rhoi gwasanaeth cynhwysol i bawb.

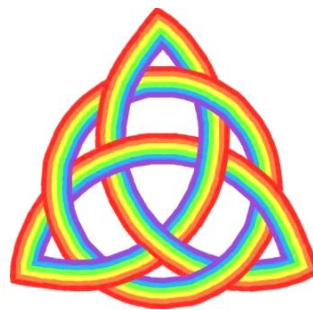
Adnodd Hyfforddi Staff – Ffilm Gwobr IRIS

Yr ydym wedi hyrwyddo ein ffilm Gwobr IRIS sy'n amlygu profiad gofal iechyd defnyddwyr gwasanaeth LGBT+ yn BIPBC. Caiff ei dangos ym mhob sesiwn hyfforddiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol gorfodol wyneb-yn-wyneb i'r staff.

Rhwydwaith Staff LGBT+ Balchder Celtaidd

Bu'n flwyddyn gyffrous arall i Falchder Celtaidd, a'r pinacel oedd y cyhoeddiad ein bod wedi cadw ein safle yn y 40 Uchaf ym Mynegai Cydraddoldeb y Gweithle Stonewall. Mae hyn yn llwyddiant anhygoel yn wyneb cystadleuaeth o du mwy na 530 o sefydliadau'r sectorau cyhoeddus a phreifat. Mae hyn yn adlewyrchiad o waith caled y rhwydwaith i wella bywydau gwaith gweithwyr LGBT+.

Cymerodd aelodau ran mewn digwyddiad Mis Balchder yr Adran Gwaith a Phensiynau yn Llandudno; a chynhadledd "Mae'n Cychwyn Gyda Ni" i Fyfirwyr Nyrsio ym Mhrifysgol Bangor, i godi proffil y sefydliad fel lle diogel i bobl LGBT+ weithio. Mae aelodau hefyd wedi lobïo Gweinidog Iechyd Cymru i ddatblygu bathodyn Enfys i GIG Cymru.

Mae Balchder Celtaidd wedi ffurfio cysylltiadau gyda gwahanol grwpiau rhwydwaith LGBT+ yn y sectorau cyhoeddus a phreifat ledled y gogledd, gan gynnwys Airbus, y Weinyddiaeth Gyfiawnder, Heddlu Gogledd Cymru a Bwrdd Iechyd ABMU.

Yn y llun mae Cadeirydd Balchder Celtaidd, Swyddog Cydraddoldeb BIPBC, a Chyfarwyddwr Stonewall Cymru, yn nigwyddiad Pencampwyr Amrywiaeth Stonewall yn Llundain.

BIPBC yn Dathlu Diwrnod Rhyngwladol yn Erbyn Homoffobia, Trawsfobia a Deuffobia ar ddydd Gwener, 17 Mai 2019

Cynhaliwyd ein dathliadau codi baner blynyddol ar 17 Mai (Diwrnod Rhyngwladol yn Erbyn Homoffobia, Deuffobia a Thrawsfobia). Bwriad y seremonïau anffurfiol hyn yw dangos ymrwymiad y Bwrdd lechyd i gydraddoldeb cyfle i'r gymuned LGBT+-yn ddefnyddwyr gwasanaeth a staff. Eleni, yr oeddem yn falch iawn fod cynrychiolwyr y naill grŵp a'r llall wedi ymuno â

ni yn safleoedd pob Ysbyty Dosbarth Cyffredinol ar hyd y gogledd wrth i ni godi baner yr enfys. Yr oedd hefyd yn wych gweld Hannah Blythyn AC yn dod atom yn Wrecsam Maelor.

Adran gwaith a Phensiynau - Digwyddiad LGBTQ+: Dydd Gwener yn Ddiwrnod Balchder

Ym mis Mehefin, cynhaliodd yr AGPh Ddigwyddiad Ymwybyddiaeth LGBTQ+: Dydd Gwener yw Diwrnod Balchder yng Nghanolfan Waith Llandudno. Cafwyd cyflwyniadau yn y digwyddiad gan Billy Nichols, Cadeirydd Balchder Celtaidd a Jack Jackson, Arweinydd Tîm BIPBC, Lles Meddyliol a Chwnsela (Esiampl Traws y Flwyddyn Stonewall am 2018). Yr oedd gan aelodau tîm recriwtio'r Bwrdd Iechyd hefyd stondin i hyrwyddo 'Hyfforddi Gwaith Byw', a buont yn sgwrsio gydag aelodau'r cyhoedd oedd â diddordeb mewn ymuno â'r sefydliad am ymrwymiad BIPBC i gydraddoldeb.

Rhwydweithiau Staff Eraill

Yr ydym yn parhau i hwyluso rhwydweithiau sy'n bodoli eisoes a rhai sy'n cychwyn ar draws BIPBC am ein bod yn credu fod ganddynt rôl werthfawr o ran rhoi cefnogaeth cyfoedion a chyfle i ymwneud a rhoi llais i'n staff.

Mae grŵp Cefnogi a Diddordeb Dyslecsia BIPBC yn parhau i gyfarfod, ac y mae'r aelodaeth wedi cynyddu. Mae'r grŵp yn cynnwys nid yn unig aelodau staff sy'n ddyslecsig eu hunain, neu hefyd staff sydd â diddordeb oherwydd bod ganddynt blant neu berthnasau sy'n ddyslecsig. Mae gennym hefyd gynrychiolwyr o brifysgolion lleol a'n gwasanaeth llyfrgell ein hunain sydd wedi rhoi cyngor a chefnogaeth werthfawr wrth ddatblygu safle ein

mewnwyd fel adnodd i staff a dyslecsia. Amcanion allweddol y grŵp yw codi ymwybyddiaeth o'r hyn yw dyslecsia, a pha effaith a gaiff ar unigolion a sefydliadau; ac i roi help a chyfeirio at adnoddau i reolwyr a staff. Yr oedd y grŵp felly yn arbennig o awyddus i hyrwyddo Diwrnod Ymwybyddiaeth Dyslecsia y Byd ar Hydref 4. I helpu gyda

hyn, bu aelodau'r rhwydwaith ar stondinau Ymwybyddiaeth Dyslecsia y tu allan i'r bwytaï ym mhob un o'r prif ysbytai. Buont yn siarad â'r staff, yn cyfeirio at wahanol sefydliadau, ac yn dosbarthu taflenni i hysbysebu tudalennau Dyslecsia ar fewnwyd y staff.

Eleni, rydym hefyd wedi hwyluso grŵp Cefnogaeth a Diddordeb Awtistiaeth, sydd yn canolbwyntio ar greu tudalennau Mewnwyd y staff i godi ymwybyddiaeth a chyfeirio staff at ffynonellau cefnogaeth a gwybodaeth.

Digwyddiadau Codi Ymwybyddiaeth

Trwy gydol y flwyddyn, yr ydym yn hyrwyddo ac yn codi ymwybyddiaeth o wahanol ddyddiau rhyngwladol a digwyddiadau blynyddol. Ymysg y rhain mae: Mis Hanes LGBT+ ; Diwrnod Rhyngwladol y Menywod; Diwrnod Rhyngwladol i Ddileu Camwahaniaethu Hiliol; Diwrnod Rhyngwladol yn Erbyn Homoffobia, Deuffobia a Thrawsffobia; Mis Hanes Sipsiwn, Roma a Theithwyr; Diwrnod Deu-welededd; Mis Hanes Du; Diwrnod Rhyngwladol Pobl Hŷn; Wythnos Ymwybyddiaeth troseddau Casineb; Diwrnod Coffau Trawsrywiol; Diwrnod Rhyngwladol Pobl Anabl; Diwrnod Hawliau Dynol.

Yn gynnar yn 2020, gwahoddwyd y gymuned LGBT+ yng Nghymru i rannu eu profiadau o'r GIG trwy farddoniaeth. Ymunodd BIPBC a mudiadau eraill y GIG ledled Cymru, gan wahodd y gymuned LGBT+ ac eraill i roi eu profiadau o'r GIG mewn cerddi. Thema'r gystadleuaeth oedd 'CARIAD yw CARIAD' yn y GIG, a gwahoddwyd y cystadleuwyr i rannu'r hyn maent yn garu am y sefydliad, neu enghreifftiau lle disgleiriodd cariad trwy eu profiadau o'i ddefnyddio neu weithio yno.

Lles Meddyliol y Staff

Cyflwynwyd creu gweithdai iechyd a lles i'r bwrdd iechyd ym Mawrth 2019. Hyd yma, cynhaliwyd 23 sesiwn, gyda 345 o reolwyr yn bresennol.

Buom yn hyrwyddo cynhwysiant yn ein Cynhadledd Lles flynyddol, fel rhan o Ddiwrnod Iechyd Meddwl y Byd. Y canolbwynt eleni oedd ar ymwybyddiaeth o hunanladdiad a'i atal.

Ein staff sy'n dod o gefndiroedd DLIE ac o wledydd yr UE

Yn ystadegol, mae cyfrannau'r staff sy'n gweithio i BIPBC sy'n dod o gefndiroedd Du, Asiaidd a Lleiafrifol Ethnig yn uwch na'r canrannau sy'n byw yng nghymunedau gogledd Cymru. Fodd bynnag, mae mwyafrif helaeth yr aelodau staff hyn yn gweithio yn y grŵp meddygol a deintyddol: felly mae hyn yn golygu bod y cyfrannau sy'n gweithio mewn grwpiau staff eraill wedi eu tangynrychioli yn ystadegol.

Gwyddom hefyd o adroddiadau sy'n cael eu cofnodi yn ein system adrodd DATIX am ddigwyddiadau fod a wnelo'r gyfran uwch o ddigwyddiadau cysylltiedig â chydraddoldeb yr adroddwyd amdanynt bob blwyddyn â digwyddiadau o ddifeni hiliol y staff gan gleifion. Yr ydym yn parhau i fonitro unrhyw dueddiadau ac yn annog y staff i adrodd am bob digwyddiad o'r fath. Eleni, rydym wedi sefydlu Grŵp Troseddau Casineb sy'n cynnwys cynrychiolwyr o blith cydweithwyr sy'n gweithio mewn Cydlyn Cymunedol ledled y gogledd, ac mewn Diogelwch yn BIPBC. Rydym hefyd wedi gweithio gyda mudiadau'r trydydd sector i roi cyngor a chefnogaeth i'n staff sy'n ddinasyddion o'r UE.

Fforwm DLIE Ranbarthol Gogledd Cymru - EYST

Ym mis Gorffennaf, cymerodd aelod o'r tîm Cydraddoldeb ran yn fforwm Rhanbarthol chwarterol Gogledd Cymru. Nod y digwyddiad oedd rhoi cyfle i'r cyfranogwyr wneud y canlynol:

- Adlewyrchu ar realaeth gweithwyr o leiafrifoedd ethnig a'r sawl sy'n chwilio am waith yn y gogledd;
- Canfod atebion a chamau i wella cyfleoedd am waith i fudwyr a phobl o leiafrifoedd ethnig;
- Rhannu gwybodaeth am gyfleoedd a mentrau newydd;
- Dysgu am gyfleoedd hyfforddi yn y gogledd;
- Amlygu arfer da yn y gogledd;
- Rhwydweithio a chyfarfod â phobl newydd.

Troseddau Casineb

SHOW RACISM THE RED CARD

Ymunodd y Bwrdd Iechyd a mudiad o'r enw "Dangoswch y Cerdyn Coch i Hiliaeth", sef prif elusen addysgol gwrth-hiliaeth y DU. Gofynnwyd i staff ddangos eu cefnogaeth ar DDYDD GWENER GWISGO COCH, ar HYDREF 18. Cafodd yr ymgyrch hon ei chefnogi'n llawn a'i hyrwyddo yn eang gan y Bwrdd ac undebau llafur (gweler yr Adroddiad Cydraddoldeb Blynnyddol ar y clawr blaen).

Yr ydym yn parhau i godi ymwybyddiaeth ledled BIPBC o'r canllawiau a ddatblygwyd gennym i helpu i gefnogi a rhoi gwybod i staff sydd wedi dioddef digwyddiadau neu droseddau casineb. Ymunodd BIPBC â mudiadau eraill o'r sector cyhoeddus ledled y gogledd ym mis Hydref 2018 i hyrwyddo negeseuon cyffredin ar gyfer Wythnos Ymwybyddiaeth Troseddau Casineb sy'n cychwyn ar ddydd Sadwrn, Hydref 13. Mae aelodau Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (RhCSCGC) yn cydweithredu bob blwyddyn i ddatblygu deunydd hyrwyddo y byddwn oll yn eu defnyddio, gan gynnwys datganiadau i'r wasg a negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol i daflu goleuni ar droseddau casineb, annog dioddefwyr i ddweud ac i atal pobl rhag cyflawni'r troseddau hyn. I gyd-fynd â'r Wythnos Ymwybyddiaeth Troseddau Casineb eleni, ail-lansiodd BIPBC y canllawiau sydd hefyd yn cael eu hyrwyddo yn ystod hyfforddiant gorfodol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.

WYTHNOS YMWYBYDDIAETH TROSEDDAU CASINEB 13-20 HYDREF 2018
HATE CRIME AWARENESS WEEK 13-20 OCTOBER 2018

**Nid yw trosedd
casineb yn iawn.**

**Hate crime
is wrong.**

Riportiwch ef • Report it

 #troseddaucasineb #hatecrime www.report-it.org.uk

Addewid "Neb yn Gwyllo o'r Cyrion"

Yn dilyn ail-lansio'r addewid "Neb yn Gwyllo o'r Cyrion" llynedd, i ategu agwedd goddef dim y Bwrdd Iechyd at drosedd casineb neu fwlio ac aflonyddu, ymestynnwyd y gwahoddiad i "lofnodi'r addewid". Mae trafodaeth am yr addewid ac am bwysigrwydd herio pob math o fwlio, aflonyddu ac ymddygiad annerbyniol wedi'i hymgorffori yn yr hyfforddiant gorfodol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol diwygiedig a gyflwynir wyneb-yn-wyneb.

Hyfforddiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Yr ydym yn parhau i ymdrin â chyfraddau cydymffurfio ar draws BIPBC am hyfforddiant gorfodol cydraddoldeb a hawliau dynol fel y'i gwelir yn Nhabl 2 uchod. 83% yw cyfradd gydymffurfio gyffredinol y Bwrdd Iechyd yn awr (fel ar 17 Mawrth 2020). Seilir y rhaglen ar yr adnodd e-ddysgu Cymru Gyfan "Triniwch Fi'n Deg" ac fe'i cyflwynir hefyd mewn sesiynau gweithdy wyneb-yn-wyneb dan yr enw "Hyrwyddo Tegwch".

Tabl 1: Cydymffurfio â Hyfforddiant Gorfodol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Mesur: Nifer (a %) staff a gwblhaodd hyfforddiant gorfodol cydraddoldeb a hawliau dynol	Ardal y Gorllewin	Ardal Ganolog	Ardal y Dwyrain	Gofal Eilaidd	Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu
(ffigyrau fel ar 17 Mawrth 2020)	86%	89%	89%	82%	88%
(31 Mawrth 2019)	89%	90%	88%	83%	88%

Fe wnaethom barhau i gynnig yr un sesiynau i bob practis meddyg teulu a deintydd annibynnol a than reolaeth ledled y gogledd, ac eto eleni, cymerodd llawer o gontractwyr annibynnol ran. Fe'n gwahoddwyd i hyfforddi 20 practis, a chafwyd derbyniad da iawn. Llun: Meddygfa Panton. Rydym hefyd wedi cyflwyno rhaglen o hyfforddiant Asesu Effaith Cydraddoldeb trwy ein rhaglen gweithdy sgiliau 90-munud.

Cam i reoli (CiR)

Mae Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn parhau i fod yn ofyniad gorfodol yn y rhaglen CiR, ac y mae'n galluogi rheolwyr i ystyried effaith cydraddoldeb ac amrywiaeth wrth gyflwyno gwasanaethau i'r cyhoedd ac yn helpu i ymdrin â'r materion ynghylch anghydraddoldeb iechyd.

Gweithio Hyblyg

Ym mis Rhagfyr, hyrwyddwyd ein tudalen Mewnrwyd 'Gweithio Hyblyg a Mi' yn y Bwletin Corfforaethol i'r holl staff. Gwahoddwyd y staff i ymweld â'r dudalen a ddatblygwyd i hyrwyddo Polisi a Gweithdrefn Gweithio Hyblyg BIPBC ac i godi ymwybyddiaeth o'r cyfleoedd, a manteision arferion gweithio hyblyg i'r staff a'r sefydliad. Mae'r tudalennau yn rhoi gwybodaeth am Weithio Hyblyg a Chydbwysedd Gwaith a Bywyd yn y Bwrdd Iechyd, gan gynnwys storïau gan staff sydd wedi elwa o agwedd fwy hyblyg at eu gwaith ac enghreifftiau eraill o sut y mae gweithio hyblyg wedi helpu i ddatrys problem yn y gwasanaeth.

Engbreiffiau o Arfer Da

Bydd rhaglen gyflogaeth newydd yn helpu pobl a phroblemau iechyd meddwl i ddod o hyd i waith ac aros yn y swydd

Mae pobl sy'n cael trafferth cadw swydd oherwydd problemau iechyd meddwl yn cael eu hannog i fanteisio ar wasanaeth cefnogi newydd, y cyntaf o'i fath yng Nghymru. Nod Mi FEDRAF weithio yw helpu pobl yng ngogledd Cymru i ddod o hyd i waith ac aros yn y swydd er mwyn eu cefnogi wrth iddynt well o broblemau iechyd meddwl ysgafn i gymedrol. Mae'r prosiect peilot deuddeng-mis yn cael ei arwain gan Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr mewn partneriaeth â'r elusen gwasanaethau cefnogi personol CAIS, a Strategaeth Ddinesig y Rhyl, gyda chyllid gan Lywodraeth Cymru. Dyma'r gwasanaeth diweddaraf i gael ei lansio trwy ymgyrch MiFedraf y bwrdd iechyd, sydd â'r nod o roi cefnogaeth yn gynt a rhoi'r grym i bobl gymryd rheolaeth dros eu hiechyd meddwl eu hunain.

Dangosodd ymchwil fod dros draean o bobl â phroblemau iechyd meddwl ysgafn i gymedrol yn ddi-waith, ac y mae tystiolaeth gynyddol sy'n cysylltu cyflogaeth gyda gwell iechyd meddwl, lles, ac ansawdd bywyd. Seilir Mi Fedraf Weithio ar egwyddorion y rhaglen gyflogaeth Lleoliad a Chefnogaeth Unigol (IPS) a ddefnyddir ledled y byd ac sy'n cael ei hargymell gan y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Iechyd a Gofal (NICE) fel y patrwm gorau i helpu pobl gydag iechyd meddwl gwael yn ôl i waith. Dyma'r tro cyntaf i'r agwedd hon gael ei mabwysiadu ar raddfa fawr yng Nghymru.

Bydd yn golygu y bydd gweithwyr iechyd proffesiynol yn cydweithio'n agos â rhwydwaith o Arbenigwyr Cyflogaeth MiFEDRAF Weithio er mwyn sicrhau bod cyflogaeth yn chwarae rhan ganolog yn adferiad pobl o broblemau iechyd meddwl. Bydd y rhaglen yn rhoi cefnogaeth ddwys a chyson i bobl ddod o hyd i waith a'i gadw, gyda chefnogaeth yn cael ei roi i gyflogwyr helpu pobl i gadw eu swyddi ar adegau anodd.

Amcan Cydraddoldeb Strategol 4

4: Arweinyddiaeth gynhwysol ar bob lefel: rhoi'r weledigaeth a'r symbyliad i hyrwyddo cydraddoldeb yn BIPBC a harneisio ynni ac ymdrechion eraill i wneud gwelliannau.

Yn BIPBC, ein gweledigaeth yw creu gogledd Cymru sy'n iachach, ac yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i bawb wireddu eu llawn botensial, a helpu tuag at leihau anghydraddoldebau ieched. Er mwyn bod â sail o wybodaeth i gyfeiriad strategol y bwrdd ieched, mae'n hanfodol i ni gael trosolwg a dealltwriaeth glir o'r prif bynciau sy'n wynebu pobl â gwahanol nodweddion gwarchodedig. Mae hyn yn cael ei gydnabod fel egwyddor sylfaenol allweddol yn ein cynlluniau ac y mae'n gyfrifoldeb y sefydliad cyfan. Cyhoeddir ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016-2020 ar ein gwefan a gellir ei gyrchu <https://bipbc.gig.cymru/use-of-site/cynllun-cyhoeddi/class-five-our-policies-and-procedures/cydraddoldeb-a-hawliau-dynol/cynlluniau-strategol-cydraddoldeb/> Mae hyn yn cynnwys ymrwymiad ar y cyd gan ein Cadeirydd, Prif Weithredwr a'r Aelod Annibynnol o'r Bwrdd sy'n Bencampwr Cydraddoldeb, sy'n dweud:

“Fel Bwrdd, byddwn yn gweithio i sicrhau y deallir ein hobblygiadau statudol i gyflwyno'r Ddyletswydd Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus, a'i fod yn cael ei gyflawni. Byddwn yn parhau i graffu ar weithredu'r Cynllun [Cydraddoldeb Strategol](#) y cytunwyd arno gan ein Bwrdd Iechyd ym mis Rhagfyr 2015 a byddwn yn ymdrechu i sicrhau bod ein sefydliad yn rhoi gwasanaeth teg, ymatebol, cynhwysol a hygyrch i bawb.”

Strategic Equality Plan 2020-2024

Eleni, cynhaliwyd adolygiad 4 blynedd sylweddol o CCS y Bwrdd Iechyd a'r amcanion cydraddoldeb yn ôl gofynion y Ddyletswydd Statudol i adolygu ein hamcanion cydraddoldeb o leiaf bob pedair blynedd. Mae CCS diwygiedig 2020-24 yn rhoi fframwaith i helpu i sicrhau y parheir i ystyried cydraddoldeb yn iawn yn y sefydliad, gan adeiladu ar y sylfaen gref sydd yno eisoes ac yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau ar bob lefel ar draws BIPBC at y dyfodol.

Datblygwyd yr Amcanion Cydraddoldeb diwygiedig ar sail ystyriaeth o holl waith a gweithgareddau'r Bwrdd Iechyd. Y sail o wybodaeth i hyn fu cynnwys cyflogaeth, cyflwyno gwasanaeth a datblygu polisi trwy gasglu a dadansoddi gwybodaeth o dystiolaeth genedlaethol a lleol, asesu effaith ac o ymwneud â'r staff a defnyddwyr gwasanaeth. Yr ydym wedi adolygu amrywiaeth o adroddiadau cenedlaethol gan gynnwys y Comisiwn

Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (CCHD) a Llywodraeth Cymru, ac wedi cynnal adolygiad o'r llenyddiaeth gyfredol ac wedi ystyried proffiliau cydraddoldeb poblogaeth y gogledd.

Bydd hyn yn awr yn cynnwys asio'n agosach â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 gyda Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, i hyrwyddo cydraddoldeb mewn dull mwy integredig wrth i ni symud ymlaen.

Datblygu'r Sefydliad

Yr ydym wedi parhau i adeiladu ar y gwaith a wneir i sicrhau bod ein rheolwyr a'n harweinwyr yn ymwybodol o'r gallu i fod yn garedig a chynhwysol yn eu gwaith gyda staff, cydweithwyr a chleifion. Mae'r sefydliad yn cysylltu'n agos â chydweithwyr yn Gwella Addysg Iechyd Cymru (GAIC) ynghylch y gwaith a wneir ar lefel genedlaethol i asio datblygu arweinyddiaeth ar draws GIG Cymru gyfan gyda'r model Arweinyddiaeth Drugarog. Prosiect cydweithredol yw hwn gyda'r Athro Michael West a'r Kings Fund ac y mae'n agwedd at arweinyddiaeth seiliedig ar werthoedd ynghylch cynhwysiant a rhoi gwerth ar wahaniaeth ac amrywiaeth.

Bwriad ein cynnig Datblygu Arweinyddiaeth o'n rhaglen gychwynnol 'Cam i Reoli' trwodd at 'Arwain er mwyn Trawsnewid', - ein rhaglen uwch-arweinyddiaeth fwyaf newydd - yw adlewyrchu'r gwerthoedd, egwyddorion ac arferion sydd eu hangen i ddangos arweinyddiaeth gynhwysol a charedig ar draws ffiniau systemau ac yn unol â'n hymrwymadau Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ledled BIPBC yn ogystal â fframwaith deddfwriaethol ehangach Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Hefyd, rydym yn gweithio'n agos gyda GAIC i ddatblygu fframwaith a llwybr i reoli Doniau a Chynllunio Olyniaeth a fydd yn caniatáu i'r sefydliad roi gwell cefnogaeth i staff o bob rhan o'n gweithlu amrywiol er mwyn datblygu eu sgiliau a'u doniau a chefnogi eu gallu i fwrw ymlaen yn y sefydliad.

Llywodraethiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn BIPBC

Cryfhau organisational design and improvement

Eleni, buom yn gweithio i gryfhau mwy ar fframwaith BIPBC i wreiddio dylunio a gwelliant sefydliadol ar sail egwyddorion cydraddoldeb a hawliau dynol, sy'n angenrheidiol i gyflwyno strategaeth BIAI. Yr ydym wedi gwneud y canlynol:

- ✓ Gweithio gyda'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol i hwyluso briffio i'r Bwrdd, egluro gofynion llywodraethiant a chraffu.
- ✓ Hwyluso gweithdy gyda'r Bwrdd i fod yn sail o wybodaeth i ddatblygu'r CCS ac amcanion cydraddoldeb.
- ✓ Cryfhau llywodraethiant a chraffu AEC ar lefel Pwyllgor trwy hyrwyddo'r broses o asesu effaith cydraddoldeb fel fframwaith i helpu i wneud yn siwr fod unrhyw botensial am anfantais neu gamwahaniaethu yn cael ei nodi a'i asesu.
- ✓ Cryfhau llywodraethiant a chraffu ar AEC wrth reoli prosiectau.
- ✓ Cryfhau cynrychiolaeth o'r sefydliad cyfan ar y Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol. Golygodd hyn nodi'r unigolion allweddol sy'n gwneud penderfyniadau ar lefel uchel i fod yn bresennol fel eiriolwyr cydraddoldeb, i wella cyfathrebu ac atebolrwydd fertigol a llorweddol.
- ✓ Codi ymwybyddiaeth o'r gofyniad i wreiddio gofynion fframwaith cyflwyno Hyrwyddo Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Llywodraeth Cymru ym mhrosesau craidd busnesau. Yr ydym wedi egluro atebolrwydd ac wedi nodi uwch-arweinwyr i ddadansoddi prosesau allweddol yn eu meysydd cyfrifoldeb, eu strwythurau a'u systemau er mwyn sicrhau bod y safbwynt cydraddoldeb yn cael ei integreiddio i weithgareddau perthnasol gan gynnwys: cynllunio gwasanaeth, gweithgaredd, rheoli prosiectau, rheoli perfformiad, llywodraethiant, ansawdd a diogelwch, a gweithlu.
- ✓ Cryfhau craffu er mwyn gwneud yn siwr fod cynlluniau a chynigion sy'n deillio o Grwpiau Gwella yn dangos ystyriaeth o gydraddoldeb a hawliau dynol.
- ✓ Codi ymwybyddiaeth a gwneud y mwyaf o gyfleoedd i hyrwyddo ystyriaethau cydraddoldeb a hawliau dynol gyda phartneriaid y bwrdd iechyd.

Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (FfSCHD)

Rôl y Fforwm yw cynghori'r Bwrdd Iechyd yng nghyswllt cyfeiriad strategol cydraddoldeb, amrywiaeth a hawliau dynol, ar gyfer arferion cyflogaeth, gwella iechyd y boblogaeth, a chyflwyno gofal i gleifion.

Cyfarfu'r Fforwm yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn, dan gadeiryddiaeth ein Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu. Ymysg pynciau allweddol oedd ar agendâu'r cyfarfodydd yr oedd:-

- ✓ canoli ar gyflwyno'r dyletswyddau cydraddoldeb mewn gweithgareddau sicrhau ansawdd a phrofiad cleifion.
- ✓ canoli ar gyflwyno'r dyletswyddau mewn gweithgaredd caffael a chomisiynu
- ✓ canoli ar gyflwyno dyletswyddau yn yr Adran Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu
- ✓ canoli ar gyflwyno'r Dyletswyddau Cydraddoldeb mewn Strategaeth a Chynllunio
- ✓ canoli ar: gyflwyno'r Dyletswyddau Cydraddoldeb mewn Gweithlu a DT
- ✓ datblygu drafft o Gynllun Cydraddoldeb a Hawliau Dynol 2020-2024
- ✓ Briffio i Weinidogion: Bwriad Llywodraeth Cymru i roi blaenoriaeth uchel iawn ar hyrwyddo a diogelu cydraddoldeb a hawliau dynol yng Nghymru.
- ✓ Cynllun Cenedl Noddfa, Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches
- ✓ Briffio CCHD i'r Bwrdd a chyfoesiad am y Ddyletswydd Cymdeithasol-Economaidd.

Grŵp Gweithredol Cydraddoldeb (GGC)

Mae cylch gorchwyl y grŵp hwn yn cael ei adolygu i asio gydag amcanion y Cynllun Cydraddoldeb Strategol newydd am 2020-2024. Yn y dyfodol, teitl y grŵp fydd: Grŵp Cyflwyno Cydraddoldeb (GCC).

Enghreifftiau o Arfer Da

Wrolegydd yn Ysbyty Gwynedd yn derbyn MBE am waith gwirfoddol

Mae meddyg o Ysbyty Gwynedd wedi ei gydnabod â'r MBE am ei waith gwirfoddol a chymunedol sydd wedi newid bywydau cannoedd o bobl. Derbyniodd y Dr Ashok Kumar Bhuvanagiri yr MBE am wasanaethau i Gydlynad Diwylliannol ac elusennau.

Er iddo dreulio'r rhan fwyaf o'i fywyd proffesiynol fel meddyg yn trin cleifion a phroblemau wroleg, ei waith gwirfoddol fel arweinydd cymunedol sy'n ei osod ar wahân i eraill. Tra bu'n byw yn yr Alban, rhoes lawer o amser i hyrwyddo cymhathu diwylliannol rhwng cymunedau yn yr Alban oedd ar wahân. Yn 2002, ffurfiodd Gymdeithas Telugu yr Alban, gan greu fforwm i fewnfudwyr o India rannu eu profiadau ac ymwneud â'r cymunedau lleol. Bellach, tyfodd y gymdeithas o fod yn fudiad gwirfoddol lleol oedd yn helpu ychydig o bobl, i elusen gydnabyddedig sy'n cael effaith ar filoedd o bobl ar hyd a lled yr Alban.

Mae hefyd yn aelod o nifer o grwpiau a mudiadau eraill megis Grŵp Craidd Cydraddoldeb Cyngor Gwynedd a'r Grŵp Gweithredol Hawliau Dynol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae hefyd yn un o ymddiriedolwyr Cymdeithas Cyfeillion India Bangor.

Dywedodd y Dr Bhuvanagiri, a ymunodd ag Ysbyty Gwynedd yn 2014, ei fod wrth ei fodd i dderbyn MBE gan y Frenhines am ei waith.

Grŵp Rhanddeiliaid Cydraddoldeb (GRhC)

Yn y Grŵp hwn, mae unigolion a mudiadau'r trydydd sector sydd wedi cytuno i weithio gyda ni i helpu i graffu a bod yn sail o wybodaeth i'n gwaith cyson ar gydraddoldeb a hawliau dynol ar draws yr holl nodweddion gwarchodedig, ac y mae'n cynnwys canoli yn benodol ar y rhwystrau sy'n dod i ran pobl anabl. Mae aelodau ein GRhC yn gweithio gyda ni i roi arbenigedd yn barhaus. Bydd aelodau'r grŵp yn nodi meysydd blaenoriaeth allweddol i'w trafod a thrwy hynny bennu agenda cyfarfodydd. Ymhlith y pynciau a nodwyd ar gyfer eu trafod yn ystod y flwyddyn o Ebrill 2019 i Fawrth 2020 mae:

- ✓ Datblygu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol
- ✓ Cyflwyniad ar Awtistiaeth
- ✓ Trosolwg o'r Strategaeth Gweithlu
- ✓ Ffilm Rhwydwaith Trawsryweddol UNIQUE
- ✓ Ymgynghoriad ar adolygu Taflen Sgrinio Llygaid i Bobl â Diabetes
- ✓ Cyflwyniad gan y tîm Diogelu ar yr hyfforddiant – Trais yn erbyn Menywod, Trais Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV)
- ✓ Cynllun Teithio ar gyfer safle Ysbyty Glan Clwyd

Bob chwe mis, byddwn yn cynhyrchu llythyr newyddion cryno, sydd ar gael i aelodau GRhC. Mae hyn yn helpu i roi gwybodaeth am weithgareddau cyfredol BIPBC ar gydraddoldeb a hawliau dynol ac eitemau eraill o ddiddordeb, gan gynnwys cyfarfodydd y dyfodol ac eitemau i'w rhoi ar yr agenda.

Grŵp Craffu Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Mae rhanddeiliaid mewnol ac allanol ar y grŵp hwn, ac y maent yn craffu ac yn cynghori ar asesiadau effaith cydraddoldeb ar strategaethau a pholisïau allweddol BIPBC sy'n dod i'r amlwg. Ymysg yr AEC a ystyriwyd gan aelodau eleni yr oedd:-

- ✓ Gofal yn Nes at Adref
- ✓ Strategaeth Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
- ✓ ADTRAC (rhaglen y Gronfa Gymdeithasol Ewropeaidd i helpu pobl ifanc i gyrchu gwaith, addysg a hyfforddiant, a gyflwynwyd gan Grŵp Llandrillo Menai gyda chefnogaeth gan BIPBC a chynghorau lleol).
- ✓ Rhaglen Gwella Trawsnewid Anghydraddoldeb Iechyd (HIIT)
- ✓ Strategaeth Dementia Gogledd Cymru

Fframwaith Cyflwyno GIG Cymru 2019-20

Mae Fframwaith Cyflwyno GIG Cymru yn mesur y GIG trwy gydol y flwyddyn o ran cyflwyno gwasanaethau a phrosesau sy'n cyfrannu at amcanion Fframwaith Deilliannau Iechyd Cyhoeddus i Gymru, ac yn y pen draw, ddangosyddion cenedlaethol 'Cymru Iachach' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. I gryfhau'r agwedd hon, nodwyd nifer o fesurau cyflwyno newydd yn 2017, oedd yn cynnwys cydraddoldeb. Mae

hyn yn ategu'r modd y mae'n rhaid i'r Bwrdd lechyd ystyried sut y gall gyfrannu'n gadarnhaol at gymdeithas decach trwy hyrwyddo cydraddoldeb a chysylltiadau da mewn gweithgareddau bob-dydd.

Cyhoeddir adroddiad ansoddol ddwywaith y flwyddyn yn rhoi manylion am hyrwyddo cydraddoldeb a chysylltiadau da yng ngweithgareddau beunyddiol BIPBC ar 31 Hydref a 30 Ebrill. Mae hwn bellach yn ffurfio rhan o Adroddiad Perfformiad Integredig cyffredinol y sefydliad.

Ymlaen i'r Dyfodol

Yr ydym yn croesawu agwedd newydd a phendant Llywodraeth Cymru at gryfhau, hyrwyddo a diogelu cydraddoldeb, cyfiawnder cymdeithasol a hawliau dynol yng Nghymru. Mae Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, dechreuad Rhan un Deddf Cydraddoldeb, y Ddyletswydd cymdeithasol-economaidd, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a hefyd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014 oll yn cynrychioli cyfle sylweddol i ddatblygu agwedd fwy trefnus at hyrwyddo cydraddoldeb yn y gogledd. Adlewyrchwyd hyn yn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-24.

Heriau Allweddol

Gwnaed cynnydd da dros llynedd wrth nodi cyfleoedd i hyrwyddo ystyriaethau cydraddoldeb prif-ffrwd mewn systemau a phrosesau yn BIPBC. Fodd bynnag, yr her allweddol o hyd yw cynyddu gallu'r sefydliad i weithredu'n gyson o safbwynt cydraddoldeb a hawliau a chynnal a chraffu ar Asesiadau Effaith Cydraddoldeb (AEC) er mwyn cryfhau mwy ar ein prosesau gwneud penderfyniadau.

Ein Hamcanion Cydraddoldeb

Mae ein hamcanion cydraddoldeb yn ymgorffori ymrwymiad y Bwrdd i fynd i'r afael â rhwystrau i gydraddoldeb a chynhwysiant. Nid yw hon yn rhestr gyflawn; fodd bynnag, y mae yn amlinellu o'n canoli strategol allweddol ar gyfer y dyfodol 2020-2024

Amcan 1: Byddwn yn blaenoriaethu camau i helpu i adnabod a lliniaru effaith tlodi i'r sawl sy'n derbyn gofal iechyd ac sydd yn byw, neu mewn perygl o fyw, ar aelwydydd incwm isel yn y gogledd.

Amcan 2: Byddwn yn blaenoriaethu camau i leihau anghydraddoldebau iechyd a chynyddu hygyrchedd gofal iechyd i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig yn y gogledd.

Amcan 3: Byddwn yn blaenoriaethu camau i ymateb i ddatblygiadau polisi a chyfreithiol allweddol mewn gofal iechyd i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig yn y gogledd.

Amcan 4: Byddwn yn blaenoriaethu camau i hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau yn y gogledd.

Amcan 5: Byddwn yn blaenoriaethu camau i ymdrin â diogelwch personol i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig sy'n mynd at wasanaethau iechyd yn y gogledd.

Amcan 6: Byddwn yn ymwneud mwy ag unigolion a grwpiau sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig yn y gogledd.

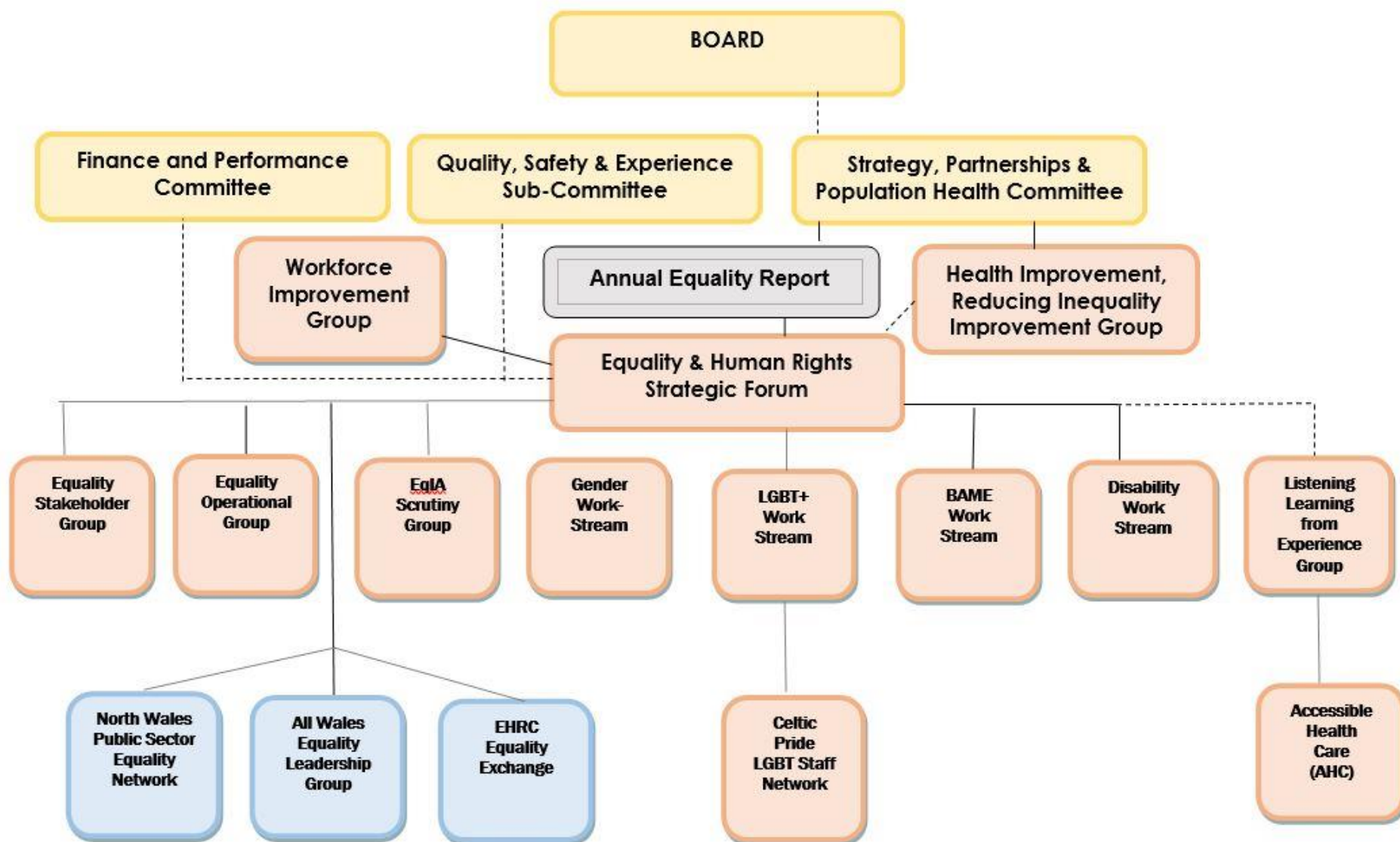
Amcan 7: Byddwn yn blaenoriaethu camau i gynyddu cyfranogi i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig mewn gwasanaethau iechyd ledled y gogledd.

Amcan 8: Byddwn yn blaenoriaethu camau i ddatblygu diwylliant cynhwysol lle mae arweinwyr fel mater o drefn yn dangos eu hymrwymiad i hyrwyddo cydraddoldeb yn BIPBC a thu hwnt a galluogi gweithlu teg a chynhwysol.

Mae ein blaenoriaethau ar gyfer 2020 i 2021 yn cynnwys:

- ✓ Datblygu proses systemaidd wedi'i chynllunio i gynghori'r sefydliad yng nghyswllt newidiadau yn nhirwedd deddfwriaeth cydraddoldeb yng Nghymru a sut y mae hyn yn cael ei integreiddio i ffrydiau gwaith.
- ✓ Cryfhau'r cynllun sefydliadol ar sail yr egwyddorion cydraddoldeb sy'n angenrheidiol i gyflwyno amcanion y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS).
- ✓ **Cryfhau rheolaeth perfformiad gweithredoedd Blwyddyn 1 y CCS ledled y sefydliad, a'u gwreiddio yn y fframweithiau sy'n bodoli eisoes gan gynnwys adolygiadau atebolrwydd yr economi iechyd.**

Atodiad 1: Llywodraethiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Atodiad 2: Adroddiad am y Bwlch Tâl rhwng y Rhywiau 2020

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Adroddiad Bwlch Tâl Rhwng y Rhywiau 2020

Cyflwyniad

Mae Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Gwybodaeth Bwlch Tâl Rhwng y Rhywiau) 2017 yn gosod allan y gofynion i fudiadau gyda mwy na 250 o weithwyr i weithio allan a chyhoeddi eu gwybodaeth am flwch y tâl rhwng y rhywiau. Mae mwy o dryloywder o ran adrodd am y bwlch tâl rhwng y rhywiau wedi'i fwriadu i helpu mudiadau i ddeall yn well yr hyn sy'n achosi bylchau mewn tâl cyfartalog rhwng dynion a menywod a pharhau â'r bylchau, ac i annog mudiadau i gymryd camau i fynd i'r afael â hwy.

Cred Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) fod bod yn agored a thryloyw ynghylch bylchau tâl yn ein helpu i gyrraedd ein hamcan o "Ddod yn Gyflogwr Dewis". Yr ydym felly wedi penderfynu mynd y tu hwnt i'r gofynion cyfreithiol penodol sydd yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 a chyhoeddi'r adroddiad bwlch tâl hwn yn wirfoddol ar sail Rheoliadau 2017.

Dyma'n hail Adroddiad Bwlch Tâl Rhwng y Rhywiau. Mae'r holl ffigyrau yn seiliedig ar ddata a gymerwyd o systemau cyflogres CSE (Cofnod Staff Electronig) y GIG fel ar y dyddiad diweddaraf y cymerwyd ciplun (31 Mawrth 2019).

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys y canlynol:-

- Cyfraddau Cyfartalog a Chanolrifol yr Awr a Bylchau Tâl
- Bonws Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Tâl
- Cyfran y staff sy'n derbyn bonws
- Nifer a chanrannau gwrywod a menywod wedi'u rhannu yn bedwar grŵp (Chwartel Tâl) yn nhrefn y tâl isaf i'r uchaf.

Tabl 1. Cyfraddau Cyfartalog a Chanolrifol yr Awr a Bylchau Tâl

Rhyw	Cyfradd Gyfartalog yr Awr (£c yr awr)	Cyfradd Ganolrifol yr Awr (£c yr awr)
Gwryw	21.11	15.81
Benyw	15.56	14.19
Gwahaniaeth	5.55	1.04

Bwlch Tâl %	26.29%	10.26%
-------------	--------	--------

Diffinnir y bwlch tâl rhwng y rhywiau fel y gwahaniaeth rhwng y gyfradd tâl gymedrig neu ganolrifol yr awr y mae gweithwyr gwryw a benyw yn dderbyn.

Y bwlch tâl cymedrig yw'r gwahaniaeth rhwng enillion cyfartalog yr awr i ddynion a menywod. Y bwlch tâl canolrifol yw'r gwahaniaeth rhwng y pwyntiau canol yn amrediadau enillion dynion a menywod yr awr. Mae'n cymryd yr holl gyflogau yn y sampl, yn eu rhoi mewn trefn o'r isaf i'r uchaf, ac yn dewis y cyflog yn y canol.

Mae'r ffigyrau uchod yn amlygu bwlch rhwng y cyflog cyfartalog yr awr a delir i ddynion a menywod yn y sefydliad. Cynhaliwyd mwy o ymchwil i ddeall yn well pam fod y bylchau hyn yn bod, a'r dangosyddion cychwynnol yw y gellid priodoli hyn i'r niferoedd uchel o fenywod yn rhai o'r graddfeydd is, yn ogystal â chyfran uchel o ddynion mewn graddfeydd uwch, lle nad yw'r niferoedd staff mor fawr. Cadarnheir hyn gan y niferoedd a ddangosir yn Nhabl 4 a'r graff sydd gydag ef.

Mae adrodd am fwllch tâl rhwng y rhywiau yn wahanol i dâl cyfartal- mae a wnelo tâl cyfartal â'r gwahaniaethau tâl rhwng dynion a menywod sy'n gwneud yr un swyddi, swyddi tebyg neu waith o werth cyfartal. Yr ydym yn hyderus fod dynion a menywod yn cael eu talu'n gyfartal am wneud swyddi cyfatebol ar draws BIPBC. Mae dros 93% o staff BIPBC yn cael eu talu yn ôl Telerau ac Amodau Agenda Newid y GIG – rhain yw'r cytundebau cenedlaethol ar dâl ac amodau gwasanaeth i staff y GIG ar wahân i reolwyr a staff meddygol ar yr haen uchaf un.

Tabl 2. Bonws Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Tâl**

Rhyw	Bonws Cyfartalog (£)	Bonws Canolrifol (£)
Gwryw	11,231	9,873
Benyw	8,822	6,860
Gwahaniaeth	2,409	3,013
Bwlch Tâl %	21.45%	30.52%

Yn unol â'r gofynion am adrodd, mae ein bwlch bonws cymedrig o 24.0% yn seiliedig ar fonysau gwirioneddol ac felly nid yw'n ystyried gweithio rhan-amser.

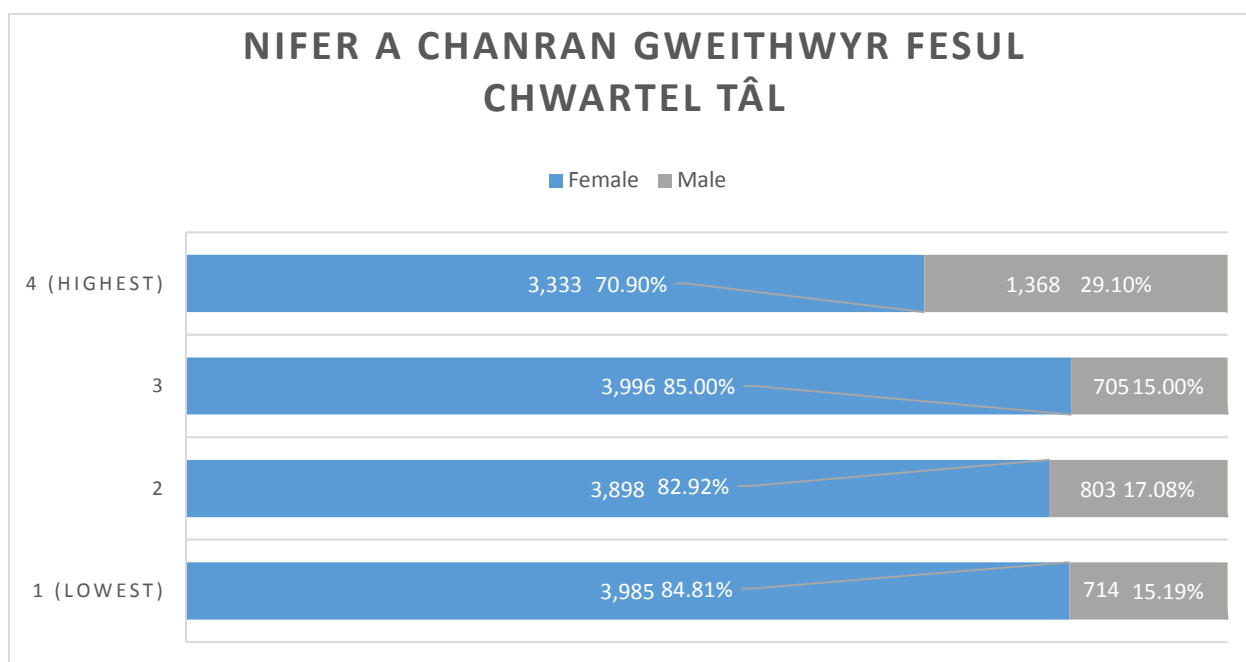
Tabl 3. Cyfran staff yn derbyn bonws **

Rhyw	Gweithwyr y Talwyd Bonws Iddynt	Cyfanswm Gweithwyr Perthnasol	%
Gwryw	226	4,405	5.13%
Benyw	78	17,091	0.46%

** Mae taliadau bonws yn cynnwys Dyfarniadau Rhagoriaeth Glinigol ac Ymrwymiad a delir i staff meddygol.

Tabl 4. Nifer a chanran Gweithwyr fesul Chwartzel Tâl

Chwartzel Tâl	Benyw	Benyw %	Gwryw	Gwryw %
1 (Isaf)	3,985	84.81%	714	15.19%
2	3,898	82.92%	803	17.08%
3	3,996	85.0%	705	15.0%
4 (Uchaf)	3,333	70.9%	1,368	29.1%

Mae'r tabl a'r graff yn dangos sut y mae'r cyfrannau o fenywod a dynion yn newid o'r chwarteli tâl isaf i'r uchaf, sy'n golygu bod llai o fenywod na dynion yn cael eu cyflogi mewn swyddi uwch.

Casgliadau a Chamau Nesaf

Mae gweithlu'r Bwrdd Iechyd yn fenywaidd yn bennaf; mae hyn yn debyg i'r rhan fwyaf o sefydliadau'r GIG. Tra bod cyfraddau cyflog cenedlaethol, a gefnogir gan brosesau cyflogau cychwynnol a chynnydd tâl lleol wedi eu bwriadu i gefnogi cydraddoldeb a thegwch, yr ydym wedi gweld bod bwlch tâl rhwng y rhywiau ar draws y gweithlu. Yr ydym yn gweithio i ddeall y materion hyn yn well. Daeth nifer o themâu i'r amlwg a fydd yn cael eu hasio gyda Strategaeth Gweithlu a Blaenoriaethau Allweddol BIPBC:-

- 1. Cydbwysedd gwaith a bywyd**
- 2. Rhwydweithiau a Mekanweithiau Cefnogi**
- 3. Datblygu a Hyfforddiant Sefydliadol**
- 4. Recriwtio, Cadw a Chynnydd**

Datganiad gan ein Cyfarwyddwr Gweithredol Datblygu Gweithlu a Sefydliadol

Mae ein sefydliad yn cyflogi dros 17,000 o bobl, a'r rhan fwyaf ohonynt yn byw mewn cymunedau ar hyd a lled gogledd Cymru. Mae blaenoriaethau strategol y Bwrdd Iechyd yn cael eu cefnogi gan ein Strategaeth Gweithlu sydd yn nodi sut y dylai'r gweithlu edrych a theimlo a sut y mae angen iddynt weithredu er mwyn cael y canlyniadau iawn i bobl y gogledd. Mae creu diwylliant o gynhwysiant, tegwch a chydraddoldeb ar draws ein gweithlu wrth graidd ein Strategaeth Gweithlu; mae hyn yn adlewyrchu amcanion cydraddoldeb strategol y Bwrdd Iechyd ac fe'i cefnogir gan gorff cynyddol o dystiolaeth, sydd yn cydberthynu cynhwysiant, lles ac ymwneud y gweithlu ag ansawdd iechyd a'r gofal a gaiff y bobl yr ydym yn eu gwasanaethu. Rydym yn ymdrechu i fod yn gyflogwr teg a chynhwysol, sydd wedi ymrwymo i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb a gweithredu i leihau'r bwlch tâl rhwng y rhywiau.

Atodiad 3: Gwerthoedd Arweinyddiaeth

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Rhinweddau a Gwerthoedd Personol

Byddaf:

- Bob amser yn ymddwyn yn unol â gwerthoedd y sefydliad a'u hyrwyddo
- Bob amser yn herio ymddygiad gwael ac yn rheoli perfformiad gwael yn weithredol
- Yn broffesiynol ac yn cynnal optimistaeth mewn sefyllfaoedd o straen

Ni fyddaf yn:

- Ymddwyn mewn ffordd sy'n cyfaddawdu gwerthoedd y sefydliad
- Anwybyddu ymddygiad gwael nac yn derbyn perfformiad gwael
- Colli fy mhroffesiynoldeb mewn sefyllfaoedd o straen

Rhinweddau a Gwerthoedd Personol

Arwain Unigolion a'u Datblygu

Byddaf:

- Bob amser yn ymddwyn er budd y claf / defnyddwyr gwasanaeth
- Yn cyflawni addewidion yn gyson
 - Bob amser yn dangos agwedd gadarnhaol
 - Yn dynodi ymdrech a'i ganmol, nid llwyddiannau yn unig
 - Bob amser yn annog unigolion i edrych am ffyrdd o wella'r gwasanaeth

Ni fyddaf yn:

- Ymddwyn mewn ffordd sy'n rhoi ychydig o ystyriaeth neu ddim o gwbl i anghenion cleifion a defnyddwyr gwasanaeth
- Gaddo gormod a than ddarparu
- Aros yn y cefndir a dangos diffyg perchnogaeth

Arwain Unigolion a'u Datblygu

Balch o Arwain

Arwain y Sefydliad a'i Ddatblygu

Byddaf:

- Yn rhannu straeon o lwyddiant sy'n creu balchder mewn llwyddiannau
- Yn hyrwyddo meddylfryd o uchelgais ar gyfer unigolion, y tîm a'r sefydliad
- Yn arwain drwy esiampl, bod yn dosturiol ac anelu am ragoriaeth
- Bob amser yn cymryd camau rhagweithiol i ddatblygu aelodau'r tîm

Ni fyddaf yn:

- Gosod amcanion a thargedau aneglur
- Goddef cyffredinedd ac yn gwneud esgusodion am berfformiad gwael neu amrywiol
- Rhoi adborth anghytbwys (gormod o ganmol neu ddim digon)
- Pwysleisio beth sydd yn anghywir yn hytrach na beth sy'n mynd yn dda
- Anwybyddu anghenion datblygu fy nhim

Arwain y Sefydliad a'i Ddatblygu

Arwain y Ffordd Ymlaen

Byddaf:

- Yn edrych ar y cyfleoedd a'u pwysleisio pan mae anawsterau'n codi
- Bob amser yn gwrando ar safbwyntiau eraill i ddatblygu datrysiad ar y cyd
- Yn cynnwys aelodau o'r tîm wrth gynllunio newid gwasanaeth a'i ddarparu
- Yn ymgysylltu â staff, rhanddeiliaid mewnol ac allanol a'r cyhoedd

Ni fyddaf yn:

- Gwthio fy syniadau fy hun ymlaen ac yn anwybyddu safbwyntiau eraill
- Eithrio'r tîm rhag cynllunio newid gwasanaeth
- Derbyn diwylliant o ddiffyg cyd-drefniant a negyddoldeb
- Methu ag ymgysylltu'n addas â staff, rhanddeiliaid mewnol ac allanol a'r cyhoedd

#BIPBCBalch